

Poštnina plačana v gotovini.

KMETOVALEC

GLASILO
KMETIJSKE DRUŽBE
V
LJUBLJANI
R. Z. Z. O. Z.



Celoletna naročnina znaša **Din 25**— (za inozemstvo Din 35)—. List izhaja v zimskem času dvakrat, čez poletje enkrat mesečno. Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Novi trg št. 3.

Cene oglasom za enkratno objavo:

$\frac{1}{2}$ strani Din 800— in Din 40— oglasne takse $\frac{1}{8}$ strani Din 200— in Din 5— oglasne takse
 $\frac{1}{4}$ strani Din 400— in Din 20— oglasne takse $\frac{1}{16}$ strani Din 100— in Din 2— oglasne takse

Mali oglasi beseda po 50 par in Din 2— oglasne takse

Priloge listu se računajo za vsakih 1000 prilog po 100 Din.

Vsebina: Podružničnim odborom in članom KD! — Ob sklepu 1935. — Zložba zemljišč. — Važno opozorilo delodajalcem in delojemalcem! — Poskusi s krmsko peso raznega izvora. — Še o silosih. — Spravljanje gnoja na gnojišču. — Nov sejalni stroj za koruzo. — Domač kotel za kuhanje svinjske krme. — Razno. — Razglas o članarini Vinarskega društva za l. 1936. — Vinogradnikom ob koncu leta. — Razno. — Tekma rodovniške živine. — Razno. — December (gruden). — Vprašanja in odgovori. — Družbene zadeve in razno. — Priloga: Vnovčevalec.

Blaznikova „Velika Pratika“ za leto 1936

je izšla in se dobiva pri založniku, tiskarni J. BLAZNIKA NASL. LJUBLJANA, BREG 10 IN V VSEH VEČJIH TRGOVINAH. Ta naš najstarejši slovenski ljudski koledar je res praktičen in zanimiv. Zato ga hoče imeti leto za letom vsaka slovenska družina. Letos mu je dodana še večbarvna reprodukcija lepe slike „Poklon Modrih“. 95

Brinje, fige in rozine

oddaja po najnižji ceni IVAN JELACIN, Ljubljana, Emonska c. 8. 87

Razglas!

Odlog plačil je dovoljen Kmetiski hranilnici in posojilnici r. z. z n. z. Videm-Dobrepolje za dobo 3 let od 24. oktobra 1935 z obrestno mero 3½ odstotkov od 31. 1. 1935. dalje. 106

Zahvala!

Društvu za zavarovanje goveje živine v Logatcu izrekam svojo najlepšo zahvalo za izplačano odškodnino za poginulo kravo. — Obenem društvu vsem najtopleje priporočam. Tršar Gregor, posestnik, Dolenji Logatec. 109

Cepljene trte

mudi „PRVA TRSNIČARSKA ZADRUGA V SLOVENIJI, pošta JURŠINCI PRI PTUJU“ iz vrst trsnega izbora. Pišite po ceni! Tudi sadna drevesa po konkurenčni ceni. 103

Za novo leto 1936.

Zoper krizo pomagaj si sam
Podpiraj samo kmetijski stan,
Naroči si list „Kmetovalec“
Ta naj bo Tvoj svetovalec.
Kdor noče 25 Din žrtvovati
Se ne sme „Kmet“ imenovati.

Približno 4000 litrov jabolčnika,

letošnjega, izvrstnega po Din 2.— franko kleti, prodaja graščina IMPOLCA, pošta Sevnica ob Savi. 107

Kravo,

napol brejo montaŕonko, prodam. Saša Stare, Mengeš. 108

Zahtevajte cenik

od sadnih drevesc in vlnskega trsa, katerega pošljem na željo takoj zastoni! DREVESNICE IVAN GRADIŠNIK, SMARJETA, p. CELJE. 96

Sadno drevje in cepljene trte!

Jablane, hruške, črešnje, breskve, marelice, vrtnice. Trsje: Zametova črnina, Modra frankinja, Modra Portugalka, Rdeča Kraljevina, Bela in rdeča Zlahtniga, Zelena in Muškati Silvanec, Laški Rizling, Biser iz Csabe, Muškati Hamburg, Muškati Zlahtnina, Smederevka, Bouvierjeva Rahina, ima na prodaj Drevsnica Ferle, Svibno, p. Radeče pri Zidanem mostu. Pišite po naš cenik. 111

Krava,

lepa simodolka, prav dobra mlekarica, s četrtim teletom, na prodaj pri Francetu Vrtačniku na Viču 44. 110

Oskrbnik,

energičen in vesten išče nameščenja in kupi posestvo v Savinjski dolini. Naslov pri upravi Kmetovalca pod št. 195. 195

Vsa zdravila za ljudi in živino

naročate lahko iz lekarne na Vrhniki. Posebno priporočamo: Hočevanje Aromatično železnato tinkturo, priznana najboljša sredstvo zoper slabokrvnost, slabo prebavo in oslabelost. Je boljša kot vsako železnato vino! Pol literska steklenica 20 Din. Naročiti in porabiti je 3 steklenice. Želodčni prašek, ki učinkuje pri želodčnem katarju, to je pri tiščanju in bolečinah v želodcu, želodčnem krču, kislem izpahovanju in bluvanju. Škatlja 20 Din. Tusscol sirup zoper pljučne bolezni. Oblažuje kašelj, izčisti pljuča in dviga tek. 1 steklenica 40 Din. Nervocol, ki vsebuje kolo, železo in fosfor. Deluje odlično pri živčnih boleznih, utrujenosti in nervoznosti. Okrepi in vrne tek. Steklenica 40 Din. Za domače živali: Sadnikarjev zdravilni prašek za prašiče. Sigurno zdravilo zoper bolezní na prebavilih, ki čisti in odvalja kužne bacile. Pospešuje tek in rešo živali, ter zabrani izbruh rdečice. Zavoj 8 Din, 10 zavojev 70 Din. — Bosulin svečice. Edino zdravilo zoper strupeno vnetje pri govedih. Zanesljivo zoper jalovost krav in telic. Škatlja z 12 svečicami 25 Din. — Protikatarlični prah za konje. Preizkušeno zdravilo zoper konjski kašelj, težko dihanje in izgubo teka. Škatlja 20 Din.

Lekarna pri „Angelju Varhu“ na Vrhniki.

Imenovanih zdravil se ne dobi nikjer drugod, zato naročajte naravnost od mene! Na vsa vprašanja odgovorjam brezplačno! Pri večjih naročilih popust! 104

KMETOVALEC

št. 23. in 24. V Ljubljani, 15. decembra 1935.

Leto 52.

Podružničnim odborom in članom K. D. Pobiranje naročnine od 25 Din za »Kmetovalca« za leto 1936.

Vsem načelstvom so bili pred kratkim doposlani imeniki starih naročnikov na „Kmetovalca“. Naloga podružničnih odborov je sedaj, da čimprej skličejo odborovo sejo, da se domenijo o pobiranju naročnine za „Kmetovalca“. Odborniki naj si porazdelijo delo po okoliših, da zamorejo tako čimprej obiskati člane, da obnovijo naročnino. Ako ima podružnica kakega spretnega nabiralca, naj se istega posluži. Opazili smo na žalost, da je v prošlem letu izostalo mnogo bivših starih in zvestih naročnikov z edinega razloga, ker se jih ni primerno pozvalo, niti pobralo od njih naročnine. Ne more se namreč zahtevati od mnogih naročnikov, da bi sami nakazovali naročnino. S tem, da smo priložili zadnji številki položnice, je gotovo delo nekaterim olajšano, mnogim pa tudi ne. Z načrtnim, dobro premišljenim in podrobnim delom od strani podružnic, se da še vedno tega ali onega starega naročnika, vkljub hudi stiski za denar, pridobiti. Naj pripomnimo, da je bilo mnogo starih članov naravnost nejevoljnih, ker se ni primerno postopalo pri nabiranju naročnikov od strani nekaterih funkcionarjev.

Zavedamo se v polni meri težav za denar, ki vladajo na kmetih. Uvidevni člani pa ostanejo vkljub temu zvesti naši naročniki. Ponekod zložijo naročnino 2 ali 3 člani med seboj, da pridejo tako do prepotrebnega glasila.

„Kmetovalec“ obravnava vse panoge našega kmetijskega gospodarstva ter posveča v posebni prilogi „Vnovčevalec“ vnovčevanju kmetijskih pridelkov največjo pažnjo ter prinaša najvažnejša poročila z domačih in tujih trgov s temi pridelki.

Za vsakega napredkaželjnega člana je „Kmetovalec“ neobhodno potreben. Vabimo torej vse člane, da si naročijo list v novem letu. Naročnina znaša samo 25 Din, ki jo je nakazati Kmetijski družbi v Ljubljani.

Uredništvo „Kmetovalca“.

Ob sklepu 1935.

Pomemben je ta mesec v življenju narodov že tisočletja. Krščanstvo slavi rojstvo Odrešenika. V ta čas pade tudi novo leto. Mir, zdravje in srečo si želijo prijatelji in znanci med seboj. Taka je stara in lepa navada.

Ko zaključujemo 52. letnik „Kmetovalca“ in njegovo prilogo „Vnovčevalec“, nas obdajajo tugobne misli, ko se ozremo na prošlo leto. Preživeli smo težko preizkušnjo. Deloven človek, predvsem naš kmet, je z največjim samozatajevanjem in požrtvovalnostjo prenašal ogromno breme nadlog, ki ga je med letom pritiskalo k tlom. Zares, kmet služi lahko za vzor vsem ostalim stanovom, kako je prenašati trpljenje. Ustvarjal, proizvajal in garal je neumorno, ne oziraje se ne na levo ali

desno ter ni klonil. Njegova kravca, s katero je tako tesno povezan, mu je donášala svoje dni majhne, ali redne dohodke. Živina je sedaj odpovedala. Saj mora čestokrat prodati kravo po 0.80—1.50 Din za kilogram. To je najhujše! V skrajni sili se je zdaj gospodar odločil to kravo zaklati doma, da pride tako do kože, ki je vsaj toliko vredna (200—300 Din) kakor ostalo.

Odpovedal je tudi les, panoga, ki je donášala naši deželi letno mnogo milijonov dohodkov. Lesna trgovina je v zagati brez izhoda. Vse druge panoge: vinogradništvo, sadjarstvo, poljedelstvo itd. donášajo slučajno nekaterim redkim nekaj dohodkov, da se rešujejo pred najhujšim. Ali večini slovenskega kmetijskega naroda tudi s tem ni pomagano. Ustavile so se tisočere pridne roke drvarjev, žagarjev, tesačev, konjički veselih voznikov (fur-

manov) počivajo v hlevih, gospodar pa obupuje z delavci vred. V tem tiči naša prava revščina. Odločujočim činiteljem ključemo: „Pomagajte!“

Da je nesreča še večja in obup še vidnejši, so prišle z 18. oktobrom še sankcije proti Italiji. Naša dežela je s tem ogrožena v svojem gospodarskem ustroju. Kam naj izvažamo odvišek živine in lesa? S trdnim prepričanjem poudarjamo, da se bomo prihodnje poletje lahko šteli za srečne, ako nas usoda čudežno obvaruje čez zimo pred gospodarskim polomom in še večjo nesrečo.

Zaman je upal kmet tekom leta na boljše dni. Prilike so se tako poslabšale, da imajo družine sicer še za jesti, ali hodili bodo kmalu pri hiši vsi bosí in razcapani. Sicer kmetška hiša že zdavnaj ne pozna več sladkorja, ki je postal za re-veže luksuz, odreči se morajo še celo večkrat neobhodno potrebni soli in tudi vžigalicam. Ogenj se prinaša iz hiše v hišo, da se nekaj prihrani v vasi. Očanci si privoščijo le izjemno pipo tobaka v zapečku v dolgih zimskih večerih. Mladina obupuje. Želi si dela in zaposlitve, želi zaslužka in tega ne more najti. Dekleta se kolikor toliko še ubijajo pri materah v gospodinjstvu, ali tudi njih obdaja zla slutnja za bodočnost. Usoda stricev in tet ter hlapca Jerneja čaka tisočere pridne in zdrave kmetске mladine. Domačija jih žal ne more preživljati, kaj še, da bi postali samostojni gospodarji. Skrajni čas je, da se najde pravo pot, kamor naj se usmeri odvišen kmetски naraščaj. O tem se premalo razmišlja pri odločujočih činiteljih, in to ne samo oblastih, temveč tudi strokovnih organizacijah, občinah in drugih dobrodelnih društvih. V vsaki občini bi moral obstojati poseben „**odbor za zaposlitev kmetске mladine**“. Zemlje je pri nas še dovolj za desetletja, kamor bi se naselile mlade kmetске družine. Ob Krki, Savi, Dravi, Pesnici, Dravskem polju, na razlaščenih veleposestvih in drugje bi se našlo z melioracijami zemljišč potrebno zemljo za naselitev mladih kmetских družin. Od tega odvisi procvit naše mile nam Jugoslavije.

S tem končamo. Dal Bog, da bi krenili z novim letom na pravo pot.

Srečno novo leto 1936. želi svojim naročnikom

uredništvo „Kmetovalca“.

Zložba zemljišč.

Jakob Springer.

Da so naše kmetije zelo razkosane, to občuti vsak, ki zemljo obdeluje in dan za dnevom tarna nad preobilico dela, ki ga povzroča razkosana kmetija. Posebno se čutijo posledice razkosanosti v Beli Krajini, kjer pride na 16.363 davkoplačevalcev 239.620 zemljiških parcel; srednji kmet z 20 ha zemlje ima po 100—200 zemljiških parcel, katerih najmanjša meri 13 m².

Po statistiki je v naši banovini od 890.000 ha plodne zemlje 87 % potrebno zložbe in bi se na ta način pridobilo nadaljnjih 12.000 ha rodovitne zemlje, ki jo zavzemajo danes razne meje, omejki, pota itd. Kako ogromnega pomena bi bilo to v današnjih težkih časih, koliko revnih in brezposelnih bi dobilo kruha. Koliko lažje bi kmet obdelal svojo zemljo, če bi bila bolj strnjena, koliko dragocenega časa izgube delavci s prehodom z ene na drugo oddaljeno njivo ali vinograd, koliko zamude je z vprežno živino, ki se mora s plugom obračati na mali njivi.

Ob košnji je zopet zamudno, ko mora gospodar na vsako, še tako malo parcelo z vozom, in to večkrat čez tuj svet. Pripele petkrat domov, kar je pa komaj za en voz krme. V jeseni, ko gre živina na pašo, mora imeti vsaka žival svojega pastirja, če se hoče preprečiti škodo.

In ti prepiri zaradi mej, paše, kokoši, vožnje in tožbe, poboji in sovraštva!

Velikokrat kmet niti ne ve za vse svoje parcele, posebno v gozdu, kako naj bi vedel za vse meje, če je pa komaj par korakov parcela široka. Skoraj ga ni posestnika, ki bi ne moral po tujem svetu na svojo njivo. Mnogokrat se mora podvreči samovolji sosedu, ki dopušča prevoz gnoja ali pridelkov čez svoj svet le ob gotovem času, nikakor pa ne ob deževju, ko so tla mokra.

Koliko se pa izda za razne takse, komisije, tožbe in odvetnikom. Zapravijo se tisoči za ped zemlje. Koliko bi se s tem denarjem uredilo gnojišč, gnojničnih jam, silosov in vzornih hlevov.

Dva kmeta sta se n. pr. tožila za ped zemlje — vso bi na hrbtu odnesel — zapravdala pa sta 30 tisočakov. Sedaj mirujeta, ko sta oba popolnoma uničena, na-

mesto, da bi si bila vzajemno uredila svoji kmetiji.

Razkosano gospodarstvo se tudi ne more pravilno in umno obdelovati; izključena je uporaba strojev in se mora vse obdelati ročno.

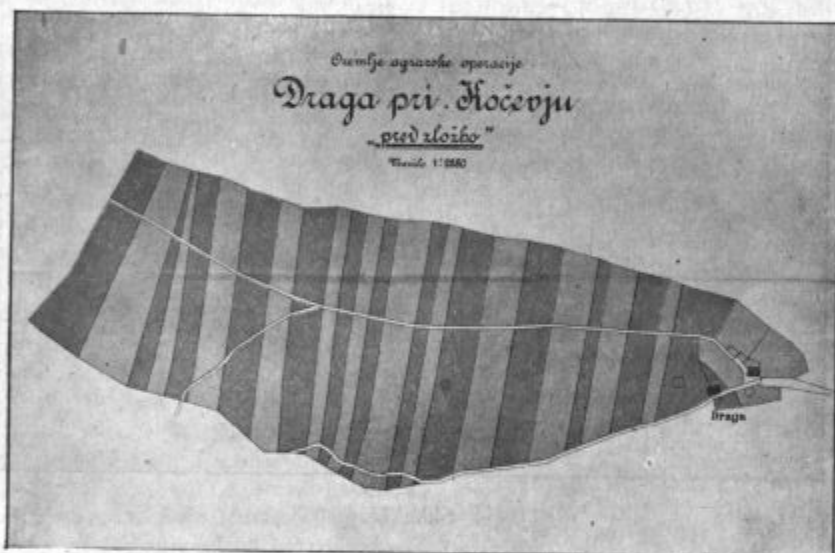
Kmečki gospodar stremi za tem, da čim ceneje proizvaja in dobi čim več in čim boljših pridelkov, ker le s prvovrstnim blagom mu je mogoče doseči uspeh na trgu, kar pa ne more, če je kmetija razkosana.

O kaki umni in smotrni živinoreji sploh ni govora; tudi sadjarstvo ne more prodreti, če posadimo tu tri, tam štiri,

dodatek k temu zakonu z dne 9. julija 1903. določa v 177. točkah način postopanja za zložbo zemljišč.

Ti zakoni so še danes v veljavi, so sicer dobri, toda misli bi bo treba na nov, moderen zakon o zložbi zemljišč, za kar se naj vzame kot osnova štajerski dež. zakon, ki je veliko bolj praktičen kakor kranjski.

Zložbo zemljišč izvede urad za agrarne operacije v Ljubljani na stroške države in banovine. Za zložbo se mora priglasiti najmanj ena tretjina posestnikov, ki pa morajo plačevati vsaj polovico zemljiškega davka v dotičnem okolišu, ki



Slika 72.

tam zopet pet dreves, ker za več ni prostora ter gre polovica pridelka v izgubo.

Vsi ti nedostatki se dajo odpraviti z zložbo zemljišč.

Edina gospodarska panoga, ki ni v toliko prizadeta, če ne upoštevamo zamudo časa pri delavcih, je vinogradništvo, zato v vinorodnih krajih tudi težko prodira zmisel za zložbo zemljišč; nekoliko ovira tudi konservativnost in nepoučenost, večkrat tudi nevoščljivost, češ, da bi drugi imel od tega koristi.

Zložba poljedelskih zemljišč se izvršuje na podlagi drž. zak. z dne 7. junija 1883, ki je dopolnjen z drž. zak. za Kranjsko iz l. 1887. in drž. zak. z dne 7. novembra 1900., št. 28., za bivšo Štajersko pa z dež. zak. iz l. 1909.

Deželni zakon iz l. 1900. pojasnjuje navedeno v 130. točkah predpise o zložbi in

pride za zložbo v pošteve, ali pa polovica posestnikov brez ozira na velikost posestva ali davka. Zložba se izvrši vedno po željah prizadetih posestnikov in terenskih prilikah. Seveda se ne more ozirati pri tem na razne starokopitneže, ki zložbi nasprotujejo iz nagajivosti ali pa nevoščljivosti. Zložba se more izvršiti preko njih; v pretres se vzamejo le trezni, nesebični predlogi. § 19. drž. zak. z dne 7. novembra 1900. določa tudi krajevne komisije za pomoč pri zložbi. Če se posestniki ene ali več vasi sporazumejo za zložbo zemljišč, brez ozira na tistih par starokopitnežev, ki se temu protivijo, vložijo prošnjo na spredaj omenjeni naslov ali pa na sresko načelstvo. Vse vloge, prošnje itd. so koleka proste. Brezplačno se uredita tudi zemljiška knjiga in kataster.

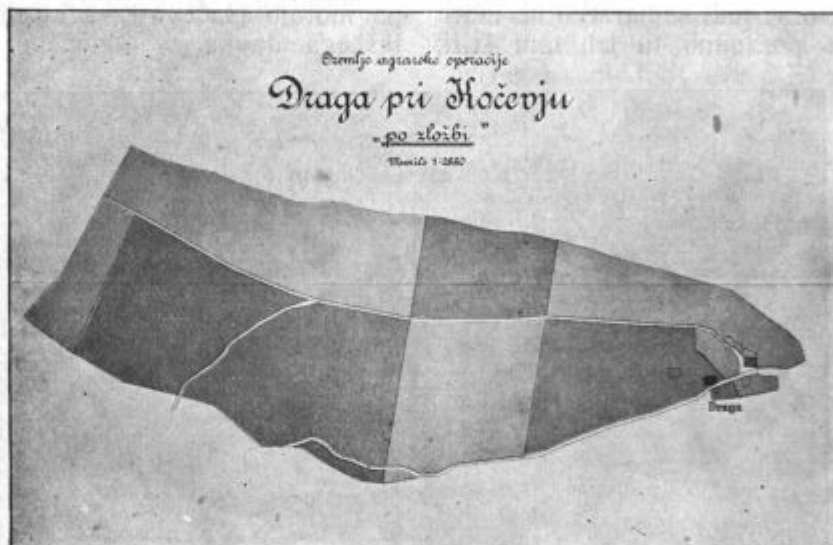
Iz tega je razvidno, da gredo oblastva pri zlozbi zemljišč zelo na roko, posebno glede stroškov.

Kolikor se je dosedaj izvršilo zlozb, so povsod zelo zadovoljni, še najbolj pa tisti, ki so prej godrnjali in zabavljali.

Popolne zlozbe seveda v hribovitih in kamnitih legah, posebno v Beli Krajini, ne bo mogoče izvesti, toda, če se izvede tudi le delna zlozba zemljišč, n. pr., če ima posestnik sedaj 100 parcel, a jih bo imel po zlozbi 20, je s tem napravljen ve-

Za gospodarsko okrepitev našega kmeta moramo najti novih pridobitnih virov, kajti dandanes to vprašanje ni tako enostavno, kakor je bilo nekdanj, če se kmet ni mogel preživljati od svoje zemlje, je povezal culo, pa hajdi čez lužo v deželo dolarjev.

Danes je drugače, danes si moramo doma zasnovati življenske možnosti in ne držati rok križem, ampak pogumno na delo za boljšo bodočnost našo in naših otrok.



Slika 73.

lik korak k napredku in blagostanju kmetije.

Omeniti je, da so vsi nasveti in vse odredbe ter podpore od strani oblasti, kakor tudi dobra volja in trud posameznikov brez uspeha, dokler se ne izvrši zlozba zemljišč, ker to je šele podlaga vsemu napredku.

Trditve nekaterih brezbriznih in bolje situiranih ljudi, da je zlozba nemogoča vsled različnih terenskih prilik in vsled različnih sestav zemlje po kakovosti, ne drži, ker le v slogi je moč in zmaga.

Vsem, ki jim je podvig lastnega gospodarstva in blagostanje svojega bližnjega pri srcu, naj zberejo vso svojo dobro voljo in s prijazno, pametno besedo razložijo svojim sosedom koristi, ki jih bodo imeli od zlozbe.

Trditev, da je za nas dobro, kar je bilo dobro za naše prednike pred 100 leti, ne drži.

Važno opozorilo delodajalcem in delojemalcem!

Okrožni urad za zavarovanje delavcev opaža, da nastaja med delodajalci in delojemalci mnogo sporov glede prispevka za socialno zavarovanje. Niti delodajalcem, niti delojemalcem niso znani zakoniti predpisi.

Podjetnik, delodajalec je uradu dolžan plačati vse prispevke, katere mu predpiše urad s plačilnim nalogom. Za redno plačilo prispevkov odgovarja uradu redno edino delodajalec, ki nosi tudi vse stroške vsled nepravčasnih plačil, kakor zamudne obresti, izterjevalne stroške itd.

Pravčasno so plačani samo oni prispevki, katere plača delodajalec najkasneje osmi dan po prejemu plačilnega naloga.

Delodajalec mora iz svojih lastnih sredstev kriti celoten prispevek za nezgodno zavarovanje za vse delavce, dočim je upravičen, da polovico prispevka za bolniško zavarovanje in polovico prispevka za posredovalnico za delo in celotni

prispevek za delavsko zbornico odtegne od delavčeve plače.

Za vajence, praktikante in osebe, ki sploh ne prejemajo plače, kakor tudi za osebe, katerih plača v gotovini ne dosega zavarovane mezde najnižjega meznega razreda, je dolžan plačati delodajalec vse prispevke iz svojih sredstev.

Če pa delodajalec ni odtegnil navedenih prispevkov takoj ob prvem izplačilu, jih sme odtegniti samo, če ni minulo od izplačila mesec dni, ali nista minula dva meseca pri onih nameščencih, ki prejemajo plačo ali mezdo mesečno.

Bolniški prispevki znašajo od 1. januarja 1933. 42% tedenske zavarovane mezde ali 7% od dnevne zavarovane mezde, nezgodni prispevki toliko % bolniškega prispevka, kolikor znaša nevarnostni %, v katerega je obrat uvrščen, prispevki za delavsko zbornico 0.0428% in prispevki za posredovalnico za delo 0.0857% skupnih bolniških prispevkov.

Zavarovalne prispevke predpisuje urad za vse delovne dni in praznike razen nedelj. Koliko znaša bolniški prispevek za vsak mezdni razred in dan je razvidno iz tabele. Koliko pa sme delodajalec odbiti od delavčevega zasluga, je razvidno z iste tabele za vsak delovni dan in mezdni razred. Tabela je sestavljena tako, da znašajo prispevki za vsak 6. in 7. dan enako. S tem je povedano, da se za nedelje prispevki ne predpisujejo. Delodajalec more izračunati pravilno bolniške prispevke sam, če pomnoži znesek posameznega razreda, ki je določen za en dan s številom delovnih dni, ali pa od števila koledarskih dni odbije število nedelj in v tabeli poišče odgovarjajoče število delovnih dni, ki mu pove v prvi razpredelnici bolniški prispevek, a v drugi razpredelnici pa dovoljene odbitke za vse mezdne razrede.

Urad priporoča, da se delodajalci ravnaajo po predpisani tabeli, ker bodo le tako mogli kontrolirati pravičen predpis prispevkov in odtegovati pravilne zneske od delavskih plač. Tabele je mogoče dobiti pri uradu, pri vseh uradovih ekspoziturah in pri prodajalcih uradovih tiskovin po nabavnih cenah. Za delavce pa je pri današnjih nizkih mezdah važno, da kontrolirajo pravilnost in utemeljenost odtegljajev od njihovih mezd.

Poljedelstvo in travništvo.

Poskusi s krmsko peso raznega izvora.

Ing. I. Zaplotnik.

Krmska pesa je v sodobni prehrani živine, zlasti mlečnih krav, skoraj nenadomestljiva. Ker je to ena najintenzivnejših kultur, je za vse posevke izredno dober predsadež, ki pušča zemljišče v dobrem stanju.

Pesa je dvoletna rastlina, prvo leto da korenine, ki prihodnje leto iznova posajene odženo cvet. Pesa je tujeoplodna rastlina, zato je pridelovanje pesnega semena zvezano z gotovimi težkočami. Ako hočemo, da sorta ostane čista, to je, da se ne križa z drugimi sortami, morajo biti semenjaki dovolj oddaljeni od semenjakov drugih sort. Vsled tega so potrebne za pridelovanje pesnega semena velike površine zemljišča. Razen tega mora imeti gojitelj semenske pese precej strokovnega znanja in kapitala, da more vzdržati v tekmovanju z drugimi. Pri nas nimamo dovolj zemlje, pa tudi strokovno in materialno podkovanih gojiteljev nimamo. Zato pri nas pesno seme večinoma uvažamo.

V zadnjih letih so ljubljanski trgovci s semenjem uvozili naslednje količine pesnega semena iz:

	Nemčije	Poljske	Francije	Skupaj
1932/33	31.300 kg	48.700 kg	2.000 kg	82.000 kg
1933/34	34.600 „	25.000 „	38.300 „	97.900 „
1934/35	14.360 „	40.000 „	27.000 „	81.360 „

Seme različnega izvora se v cenah zelo razlikuje. Tako so prodajali spomladi l. 1935. seme rumene ekendorfovke, nemškega izvora po 23 Din za kg, dočim je stal kilogram istega semena poljskega izvora samo 17 Din; rdeča mamut, nemškega izvora je stala 22 Din kg, isto seme poljskega izvora 17 Din, francoskega izvora pa samo 14 Din. (Vse cene pri odjemu 100 kg.)

Da dožene, koliko so te razlike v ceni utemeljene v boljši kakovosti in večji gospodarski vrednosti semena gotovega izvora, je Kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Ljubljani napravila l. 1934. in 1935. tozadeven poskus. Od vsake sorte in od vsakega izvora pesnega semena, prijavljenega za uvoz, se je posejalo po štiri enako velike parcele, v velikosti $2 \times 11 \text{ m} = 22 \text{ m}^2$. Te parcele so bile razmeščene po vsej površini poskusa, tako da je vsaka sorta dobila po možnosti enako zemljo. Pesa je bila posajena v vrste, oddaljene po 50 cm. Ko so rastline dobile 5. list, so bile razredčene, in sicer tako, da je znašala razdalja med rastlinami v vrsti približno 30 cm. Na vsaki parceli je ostalo približno 110—120 rastlin. Obdelovanje zemlje, gnojenje in negovanje za časa rasti je bilo vedno enako na vsem s pesno zasejanem zemljišču. Okopavalo se je po potrebi, toda vedno vse zemljišče

enakomerno in po možnosti istočasno. Množina pridelka se je ugotovila tako, da se je vsako rastlino zase stehalo. Na ta način se je lahko ugotovila množina pridelka z vsake parcele posebej, obenem pa se je dobilo potrebne podatke za presojo enakomernosti pridelka.

Priložena tabela vsebuje dosedanje rezultate poskusa. Za primerjavo služi povprečni pridelok, preračunan iz pridelka

Pri primerjavi pridelkov letnika 1935. pa vidimo pri ekendorfovki in pri mamutki, da med pesami nemškega na eni in poljskega oz. francoskega izvora na drugi strani ni tako odločnih razlik. Pri vsaki skupini najdemo prav dobre, pa tudi povprečne in razmeroma slabe pridelke. Povprečno so pokazale nemške ekendorfove boljše od poljskih, niso pa vse boljše. Pri mamutki ne moremo splošno

Štev.	S o r t a	D o b a v i t e l j	Pridelek na 1 ha		Od pridelka 1935 odpade v %		
			1934	1935	na debeli nad 2 kg	na srednji 1-2 kg	na droben pod 1 kg
1.	Eckendorfer, rumena	Dippe A. G. Quedlinburg, Nemčija	489	612	13.4	64.2	22.4
2.	" "	Mette " "	471	—	—	—	—
3.	" "	Terra A. G. Aschersleben " "	463	649	24.7	59.2	16.1
4.	" "	Heimann, Erfurt " "	481	574**)	7.9	58.3	33.8
5.	" "	Riebenstahl, Quedlinburg " "	495	—	—	—	—
6.	" "	Beck, A. G. " "	—	685*)	20.9	65.2	13.9
7.	" "	Towar. handlu zbožem, Krakov Poljska	404	603	17.0	59.0	24.0
8.	" "	Buszczynski, Warszawa, " "	—	563	11.7	53.5	34.8
9.	" "	Ulrich, " "	—	572	14.1	56.1	29.8
10.	Askania, rumena	Terra A. G. Aschersleben, Nemčija	—	589	19.1	59.7	21.2
11.	Eckendorfer, rdeča .	" " " " " "	—	514*)	15.4	59.3	25.3
12.	Mamut	Dippe A. G. Quenlinburg, Nemčija	397	488	8.9	53.0	38.1
13.	"	Mette, " "	339	—	—	—	—
14.	"	Riebenstahl, " "	346	—	—	—	—
15.	"	Terra A. G. " "	—	478*)	10.7	48.0	41.3
16.	"	Beck A. G. " "	—	589**)	13.1	57.7	29.2
17.	"	Moreau Frères, Brain, Francija	384	441	7.9	43.8	48.3
18.	"	Tézier Frères, Valence, " "	—	478	9.3	51.3	39.4
19.	"	L. Clause, Bretigny, " "	—	506	14.2	46.1	39.7
20.	"	Godineau, Angers, " "	—	475	9.1	50.8	40.1
21.	"	Tow. handlu zbožem, Krakov, Poljska	—	491	11.2	53.0	35.8
22.	Durana, rdeča .	Terra A. G. Aschersleben, Nemčija	—	483*)	6.7	52.3	41.0
23.	Polsladkorna, bela	Buszczynski, Warszawa, Poljska	—	471	11.7	49.2	39.1

vseh parcel iste sorte. V tabeli je navedeno pod „sorta“ naziv sorte; pod „dobavitelj“ ime in sedež dobavitelja. Pridelek je preračunan v mtc na 1 ha.

Če primerjamo množino pridelka letnika 1934., vidimo, da so dale rumene ekendorfske nemškega izvora precej enakomeren pridelek (razlika med najboljšo in najslabšo je znašala 34 mtc), medtem ko je ona poljskega izvora precej zaostajala (76 mtc manj kakor povprečne nemške). Pri rdeči mamut med nemškim in francoskim izvorom te razlike ni bilo. Ona francoskega izvora je dala celo 23 mtc več kakor povprečno 3 iste nemškega izvora, in le 13 mtc manj kakor najboljša nemška.

za noben izvor trditi, da je boljši ali slabši od drugega.

V zadnjih treh stolpcih tabele pa je prikazano, kako se pridelek l. 1935. razdeli po teži posameznih rastlin na debelo, srednjo in drobno peso. Predvsem vidimo, da v odstotni množini srednjega pridelka med raznimi izvori iste sorte ni bistvene razlike. Nekaj več je razlike pri debelem in pri drobnem pridelku.

Prihodnjič bomo obravnavali te poskuse z ozirom na vsebino sladkorja in suhe snovi, t. j. z ozirom na one snovi, ki pri krmi prihajajo v poštev.

Opomba: *) samo tri parcele,

**) samo ena parcela.

Še o silosih.

Ing. V. Sadar.

(Dalje in konec.)

Še nekaj vas zanima! Nekdo mi je za-brusil, da ne delam prav, ker priporočam betonske silose, češ, da so ti najdražji. Za-kaj da ne priporočam lesenih. Les imajo ljudje doma in silos bi lahko sami na-pravili.

Zadeva z zidanimi in lesenimi silosi je prav taka, kakor z zidanimi in lesenimi hišami. Te in one so dobre. V obeh se pri-jetno stanuje. Lesene so cenejše, zidane dražje, če se računa samo z začetno glav-nico. Trpežnost ene in druge je pa raz-lična. Zidana traja stoletja, lesena kveč-jemu desetletja.

Betonski in lesen silos, oba sta dobra, če sta dobro napravljena, če ne propu-ščata zraka. Leseni je cenejši, betonski je trpežnejši. Kdor zida za sinove, zida z be-tonom, kdor le zase, dela z lesom. Kakor komu kaže.

Nekdo je sezidal na Dolenjskem leseni stolp za kisanje krme. Je z njim prav za-dovoljen. Ker je sam delal, mu je prišel zelo poceni. Na m³ silosa ni imel niti 90 Din stroškov.

Videl sem zelo preprost lesen silos, ki po zadržilu lastnika že 4 leta odlično opravlja svojo dolžnost. Je to velika le-sena dvopredalasta skrinja, ki vsebuje okoli 108 m³. Vsak predal meri 3 m v kva-drat, 6 m v globino, obsega torej 54 m³. Napravljen je v kot med dve zidani steni, tako da sta le dve ostali steni leseni. Le-seni steni sta iz 20 mm debelih desk, obla-nih le na notranji strani. Deske so le tesno pritiskane druga k drugi in niso sestav-ljene z otorom in peresom. Deske so se-veda naslonjene in pribite na povprečne trame, ki leže v višini vsakih dveh m. Lastnik pravi, da ga je zbil sam z enim pomagачem v enem tednu. Deske je imel doma. Stroški so bili torej malenkostni. Prepričan sem, da se bo našel kdo, zlasti v planinskih krajih, kjer je dovolj lesa, ki ga bodo te vrstice ohrabile in vzpodbu-dile, da si bo napravil takšen lesen silos. Če bi želel vedeti še podrobnosti, naj se obrne name, da mu dam naslov tega kme-tovalca, ki mu bo prav gotovo rad pove-dal vse, kar ga bo zanimalo.

Na kraju naj pa le zaradi zanimivosti povem, da se je našel v Nemčiji kmeto-valec, ki dela **slamnati silos**. Na močno

ogrodje nad zemljo priveže slamnate ote-pe, ki vzdržijo pritisk kisle krme in ki tudi vpijejo sok iz nje. Ko prične krmiti, enostavno podre eno steno in reže krmo od vrha do tal. Bajе se ob straneh krma ne kviri, le malo barvo izpremeni v debe-losti 5—15 cm. Razvajene krave te krme bajе ne jedo, druge pa prav tako. To ome-njam le zato, da vidi naš kmetovalec, da se za zidavo silosov uporabljajo vsa mo-goča gradiva, od železa, preko betona pa celo do slame.

Še eno vprašanje bi moral obravna-vati. Kisanje krme namreč z različni kemičnimi dodatki. O tem pa drugič.

Spravljanje gnoja na gnojišču.

Temu važnemu delu ne posvečajo mnogi gospodarji primerne pažnje. Posle-dica temu je seveda slab gnoj in tudi slabi pridelki, vkljub temu, da se je o tem že mnogo pisalo v našem listu.

Slika 74. nam prikazuje urejeno in pravilno spravljanje hlevskega gnoja na veleposestvu g. Orniga v Št. Janžu na



Sl. 74. Pravilno spravljanje gnoja na veleposestvu J. Orniga v Št. Janžu na Drav. polju.

Dravskem polju. Gnoj se skrbno vlaga in sklada v zaporedne 3 m dolge, 3 m široke in 2 m visoke skladnice. Gnoj se raztrosi in vsak dan sproti stlači, dokler ne doseže navedene višine. Čim je skladnica dovolj visoka, jo pokrijemo s 15—20 cm debelo plastjo zemlje. S slike vidimo, da se gnoj vlaga lepo zaporedoma in v tem pravcu, ko dozori, tudi odvaža z gnojišča. Tako lepo zložen in stlačen gnoj ostane masten in v vseh ozirih brezhiben; po 4—5 mese-cih je popolnoma dozorel za uporabljanje.

Nov sejalni stroj za koruzo.

Praktičnega, a obenem enostavnega sejalnika za setev koruze, pese in repe v vrstah, je naš kmetovalec že dolgo pogrešal. Pri nas se koroza v splošnem še vedno seje kar s roko, kar pa je z več ozirov nepraktično in neekonomično, posebno pri poznejši obdelavi. Da se temu odpo- more, je napravil v ta namen primeren in praktič- čen sejalec agilni strojni ključavničar g. Matija Kozinc v Sevnici, ki ga je 27. maja t. l. v nav- zočnosti sreskih kmet. referentov iz Krškega, Bre- žic in Laškega, biv. poslanca g. Drmelja, po- sestnika g. Kruleja in ostalih kmetovalcev (gl. sl. 75.) na posestvu g. Erjavca na Radni blizu Sev- nice tudi praktično poskusil. Videlo se je, da je



Slika 75.

stroj poskušajo odlično prestat in da je za naše kraje in prilike napravljen. Stroj je dvotirni ter se da tirna razdalja naravnati na 55, 60 ter 65 cm. Seje koruzo in meče na poljubno razdaljo v isto vrsto tudi fižol. Če sejalec noče fižola h koruzi, lahko vzame namesto njega umetno gnojilo. Stroj seje repno ali pesno seme, grah in vsa sorodna semena, katerih rastline se morajo okopavati. Ima zagrebače, ki zagrebejo zrnje, pritisnejo pa hkrati na seme zemljo, kar vpliva na boljše in zaneslji- vejše kaljenje. Uspešno se lahko uporabi stroj v ravnini in v hriboviti legi. Konstrukcija je točna in dovršena. Uravnava se lahko poglobitev ali obratno na plitvino ter ima obenem praktični ka- žipot. Širina stroja je 105, a dolžina 160 cm, tehta pa 71 kg. Našim kmetovalcem nakup tega stroja toplo priporočamo. Natančnejša pojasnila o stroju ter višini njegove cene daje izumitelj.

Domač kotel za kuhanje svinj- ske krme.

Jos. Sustič.

Med našimi kmetovalci je veliko iznajdljivih glav, ki sami konstruirajo marsikatero kmetijsko orodje ali celo stroj, ki dobro ustreza ali celo pre- kaša tvorniške izdelke. Naj navedem sejalni stroj Josipa Petermela v Selcih nad Škofjo Loko, nje-

govo prevozno sadno škropilnico i. t. d. Sliši se, da je tudi neki posestnik pri Brežicah sam izdelal sejalni stroj, ki ima razne vrline. Tako je tudi pos. Jenko Franc v Retečah pri Škofji Loki, št. 30., že l. 1928. dal patentirati zaprti kotel za kuhanje svinjske krme. Kotel je vzidan in ima po zahtevu g. Jenkota in sosedov veliko prednosti, ki jih dra- žji tvorniški izdelki raznih znamk nimajo. Predno- sti njegovega kotla so:

1. Kotel je izredno trpeže, ker je vlit iz sive zlitine, kakor štedilne plošče. Računa se na trpež- nost najmanj 30 let. Drugi kotli so iz pločevine in vzdržijo komaj tretjino te dobe.

2. V mrzlem zimskem času ostane vsebina v kotlu čez noč topla, ker je kotel vzidan v peč iz opeke. V drugih kotlih vsebina v zimskem mrazu ponoči navadno zmrzne.

3. Ako se potrebuje za krmljenje več tople vode, jo lahko veliko več nalijemo v kotel, ki ima pokrov storžicaste oblike, ki služi za zbiranje pa- re, da voda ne more skozi varnostni ventil. Pri drugih kotlih je pokrov le malo izbočen in pri večji količini vode brizga ob kipenju voda skozi varnostni ventil.

4. Peč je zidana kakor pri navadnem odprtem kmečkem kotlu, kurilna vratca so večja, vsled če- sar se lahko uporabi najslabša drva ter odpadke iz hoste, trske, itd. Tvorniški kotli imajo mala vratca kakor štedilnik in omogočajo uporabo samo lepših drv.

5. Nabavni stroški so mnogo manjši kakor pri tvorniških izdelkih.

6. Na ventil se lahko nadene cev, ki se jo na- pelje skozi zid, tako da gre vsa para naravnost na prosto. Namontira se lahko tudi cev za žganje- kuho, tako da se na varnostni ventil z vijakom pritrdi bakreno ali pločevinasto cev ter napelje skozi vodo, da se para kondenzira. Uporabne mož- nosti so torej različne, kar je pri mali kmetiji važno.

7. Izkušnje so pokazale, da je Jenkov kotel boljši, trpežnejši in pri obratovanju cenejši od tvorniških kotlov.

Dobro bi bilo, da bi se kaka odmača tvrdka zanimala za ta kotel ter odkupila patent v namen splošne izdelave, ker je kotel vkljub svojim pred- nostim znan le v sosedstvu.

Razno.

Prispevek za zatiranje voluharjev. Opozarja- mo podružnice, da podeljuje kralj. banska uprava v okviru računskih možnosti in po obstoječih na- vodilih prispevke k nakupu sredstev za zatiranje voluharja, to je v višini do ene tretjine dobavnih stroškov. Prošnji je priložiti račun o nakupu sredstev.

*Vinarstvo in kletarstvo.***VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO**

želi vsem svojim članom

Vinarsko društvo za Dravsko banovino v Mariboru.**Razglas.****a) Članarina Vinarskega društva za
l. 1936.**

Vinarske podružnice vabimo, da poberejo v decembru članarino za l. 1936., ki znaša 10 Din do 3 oralov vinograda, za vsak nadaljnji oral pa za 5 Din več, tako da plača posestnik 5 oralov vinograda 20 Din.

Naročnina za skupno glasilo „Kmetovalec“ znaša 25 Din letno. Kdor od članov Vinarskega društva hoče dobivati „Kmetovalca“, plača torej poleg članarine za Vinarsko društvo še naročnino za „Kmetovalca“, to je 35 Din in po 5 Din za vsak oral vinograda nad 3 orale.

Članarino in naročnino naj Vinarske podružnice čimprej dološljejo Vinarskemu društvu za Dravsko banovino v Mariboru.

Neposredni člani Vinarskega društva, to so člani iz krajev, kjer ni vinarskih podružnic, nakažejo članarino in naročnino naravnost Vinarskemu društvu v Mariboru (poštno čekovni račun št. 10.786.).

**b) Članarina trsničarskega odseka
za l. 1936.**

Člani trsničarskega odseka plačajo poleg članarine za Vinarsko društvo še posebej odsekovo članarino, in sicer: trsničar, ki cepi 10.000 ključev ameriške trte, plača 10 Din odsekove članarine, za vsakih nadaljnjih 10.000 pa po 5 Din, tako da plača trsničar, ki cepi 50.000 ključev, vsega 30 Din odsekove članarine.

Odsekovo imovino upravlja trsničarski odsek sam; članarino za odsek je vpslati na naslov odsekovega tajnika in blagajnika: Franc Brumen, trsničar v Krapju pri Ljutomeru.

**Vinarsko društvo za Dravsko banovino
v Mariboru.**

Vinogradnikom ob koncu leta.

Josip Zabavnik.

Življenje je boj. Tudi vinogradnik hoče živeti, zato se bojuje zoper svoje sovražnike, ki jih ni malo. So pa ti sovražniki različni: naravni in umetni. Med naravne spadajo poleg elementarnih neizglednih trtna uš, peronospora, oidij, grozdni zavijač itd., med umetne nepravilike pa lahko štejemo trošarine, carine, razne takse, neprimerne uredbe, nepopolne mednarodne trgovinske pogodbe, visoke železniške in poštne tarife, protialkoholno gibanje in končno tudi naše neznanje v stroki, politiki in narodnem gospodarstvu.

Navadnih vinogradnikovih sovražnikov se ne moremo na en mah trajno otrestiti, pač pa se škode, povzročene po večini njih, lahko obvaruje vsak posameznik s pametno uporabo znanih in preskušanih protisredstev. Drugače je z drugimi neprijatelji naše panoge. Teh se lahko, če hočemo, na en mah iznebimo. Tisti, ki jih ustvarjajo, jih lahko tudi ukinjajo. Toda posameznik se jih sam ubraniti ne more. Ustvaril si jih ni sam, ustvarjajo mu jih njegovi sodržavljani, ki si jih je izvolil za narodne poslance in senatorje, in sodržavljani, v katerih roke je položena narodova usoda in ki vodijo administracijo države, banovine, občine in ki se zbirajo v protialkoholnih organizacijah.

Med vinogradnikove sovražnike še lahko štejemo tiste vinske trgovce, zadruge, gostilničarje in konsumente, ki živijo sredi vinorodnih krajev in ki dajejo prednost tujim proizvodom. Poleg vseh navedenih umetnih vinogradnikovih sovražnikov so še tvornice špirta, ki jih moramo tudi sem prištevati, vsaj v gotovih primerih.

Naravnih vinogradnikovih sovražnikov tu ne bomo podrobneje obravnavali, pač pa si hočemo bežno ogledati umetne.

Trošarina na vino znaša v mnogih primerih več nego vinogradnik za vino dobi. Neizgleden pojav, ki ga ne najdemo pri nobenem drugem trošarini podvrženem predmetu. Pogrešno je trditi, da trošarino plača konsument. Ne, vinski trgovec plača producentu toliko manj za vino, kolikor trošarina znaša, ker dobro ve, da je plačila nezmožnemu konsumentu naprtiti ne more.

Visoke uvozne carine sosednjih držav onemogočajo izvoz naših vin. Dolžnost

merodajnih činiteljev bi bila, da to zadevo mednarodnim potom rešijo v znosljivi obliki.

Razne takse, posebno točilna taksa, ki jo plača gostilničar, je previsoka. Tudi ta pritiska cene vinu pri nakupu navzdol, v maloprodaji pa navzgor, zaradi tega trpita producent in konsument, gostilničar pa manj zasluži.

Uredba o zabrani kuhanja žganja z nad 50 % alkohola je hud udarec za vinogradnika, ker za njegovo žganje nihče več vprašal ne bo. Izdelovalci likerjev in drugih močnih alkoholnih pijač bodo krili svoje potrebe na močnem žganju v tavninah za špirit. Da bi pa vinogradnik plačeval trošarino za špirit, kakor to uredba predpisuje, ako kuha žganje z nad 50 % alkohola, je nemogoča stvar, ker tega denarja nima.

Tvornice špirta uvažajo iz Grčije suho grozdje, namesto da bi se posluževale domačih surovin iz vinarstva v namen produkcije špirta. Z novo uredbo o žganjekuh in uvozu grozdja iz Grčije se je „Kmetovalec“ v svoji zadnji številki obširno bavil.

Navedli smo samo nekaj primerov, pa jih je še več, ki nam v jasni luči razsvetlujejo neugoden položaj vinogradnika ob koncu l. 1935.

Vinske kleti so pri producentih ob koncu leta polne vina, kupcev za vino pa ni in če se kupec kje pojavi, ponuja za vino smešno nizko ceno. Vinogradnik, na vse strani zadolžen, je primoran vino prodati za vsako ceno, ker pritiskajo nanj razni upniki.

Napram umetno ustvarjenim vinogradnikovim sovražnikom, je posamezni vinogradnik brez vsake moči. Uspeh v boju zoper te sovražnike se mu obeta le tedaj, če nastopa organiziran. Njegova organizacija je Vinarsko društvo za Dravsko banovino v Mariboru. Vinogradniki, širom Dravske banovine, organizirajte se torej do zadnjega v Vinarskem društvu, če hočete, da Vam Vaša organizacija izdejstvuje v človeški družbi trudu odgovarjajoči položaj. Vinarsko društvo je po sili razmer borbena društvo in ima trdno voljo boriti se z zakonitimi sredstvi zoper vse ukrepe od katerekoli strani, ki pritiskajo vinogradnika k tlam. Tudi vinogradniku gre za njegovo naporno delo, trud in riziko ustrežajoče plačilo. To pa bo dosegel le tedaj, če se trošarina na vino odpravi ali

pa vsaj zniža na znosno mero, če se omogoči izvoz vina v tujino, če se razne previsoke takse znižajo, če se ukine uredba o prepovedi kuhanja močnejšega žganja, če se onemogoči uvoz suhega grozdja iz tujine itd.

Razno.

Vinski sejm v Ivanjkecih. Tukajšnja vinarska zadruga Jeruzalemcian priredi svoj vsakoletni vinski sejm dne 7. januarja 1936 v tukajšnji dvorani. Pripuščena bodo le vina iz ormoškolutomerskega okoliša. Do takrat bodo vsa vina in tudi najboljša, popolnoma razvita in čista. Za pridelovalce in kupce je to najprimernejši čas, prebricati se o letošnji kakovosti vina ter skleniti kupčije.

Žitnoredja in mlekarstvo.

Tekma rodovniške živine.

o priliki zvezne razstave svetlolisaste govedi v Murski Soboti, 8. septembra 1935.

Razstavni odbor je priredil te tekme z namenom: 1. da se preizkusi našo govejo živino na delovno sposobnost zaradi primerjave s sposobnostjo živine drugih pasem, 2. da se prikazuje našo goved kot dobro vprežno živino, 3. da se vzpodbudi našega živinorejca vzgajati živino na delovno sposobnost in vztrajnost v toliki meri, da je sposobna opraviti običajna dela brez velikega napora. Sploh, da v večji meri uporablja živinorejec govedo za vprego, ali, kjer je ne potrebuje za vprego, da ji da vsaj zadosti prilike hoditi in gibati se na prostem.

Ni pa bil ravno namen teh tekem dati vzpodbudo, da bi se odbiralo za pleme in vzgajalo le govedo s hitrostnimi rekordi, temveč vzpodbuditi naše živinorejce, da dajo svoji živini več prilike gibati se na prostem, posebno, ker nimamo pašnikov in tekališč, s čimer se doseže pri živini izdatno in pravilno hojo, dober temperament itd.

Te tekme so bile za vse nekaj novega, saj je bila to prva tovrstna prireditel v državi. Bile so dobro organizirane in tudi dobro izvedene.

Zanimanje za to prireditel je bilo velikansko. Na tekmo pa se je pripustilo le del prijavljene živine. Za tekme v še večjem obsegu ni bilo prostora in ne časa, pa tudi ne sredstev. Vendar pa so bili med tekmo-

valci zastopani vsi trije srezi pasemskega, torej tudi zveznega okoliša.

Spored tekem je bil sledeči: 1. tekma bikov na uspešnost hoje, 2. tekma krav na uspešnost vožnje in 3. tekma krav pri oranju.

Pri oceni se je upoštevalo, koliko minut so potrebovale živali za kilometer, število korakov v minuti, dolžina koraka in utrujenost. Utrujenost se je določila tako, da se je pred tekmo in takoj po njej preizkusilo delovanje srca in pljuč. Upoštevalo pa se je tudi starost, teža, število telet in mlečnost. Pri oranju pa se je upoštevalo še površino v določenem času zorane parcele in kakovost oranja.

Vreme je bilo za razstavo in tekme prav ugodno. Tudi prostor za tekme je bil srečno izbran. Mnogoštevilni gledalci od blizu in daleč (zastopana je bila vsa banovina) so imeli prostor in priliko, da so lahko sledili vsem točkam sporeda.

I. Tekme bikov za uspešnost hoje.

Tekmovalo je šest društvenih glavnih plemenjakov, sedmi je med tekmo odstopil. Nastopili so: „Toni“ od društva Dolina, star 2½ leta, težak 780 kg; „Sepli“ od društva Lakoš-Kapca, star 4 leta, težak 900 kg; „Dogoš“ od društva Lakoš-Kapca, star 3 leta, težak 820 kg; „Nero“ od društva Predanovci, star 2½ leta, te-

bili podkovani, cesta je posipana z ostrim tolčencem.

To progo je prehodil „Sokol“ v 32 minutah, 36 sekundah, „Eufkrat“ v 37 min., „Nero“ v 37 min. 35 sek., „Dogoš“ v 39 min., 30 sek., „Sepli“ v 39 min., 36 sek. in „Toni“ v 39 min., 37 sek.

Najmanjšo utrujenost je kazal „Sokol“, največjo pa „Sepli“.

Za 1 km je potreboval „Sokol“ 7 min., 54 sek., „Toni“ pa 9 min., 37 sek. „Sokol“ je imel 85 cm dolg korak, „Eufkrat“ 66, „Toni“ pa 77 cm itd.

Zmagovalec pri tekmah bikov na uspešnost hoje je „Sokol“, št. A 39., glavni plemenjak selekcijskega društva v Bogojini, katerega ima v oskrbi posestnik Česar Jožef v Bogojini. Ta bik je bil kupljen z banovinsko subvencijo 17. novembra 1933. na plemenskem sejmu v Gjurdjevcu v Podravini.

Na podobnih tekmah v Nemčiji so prehodili biki 1 km v 9½ do 12½ minutah, torej so jo naši svetlolisasti plemenjaki še bolje odrezali kakor oni.

Nagrade so bile priznane vsem tekmovalcem, saj je bil uspeh boljši, kakor smo pričakovali.

II. Tekma krav na uspešnost in vztrajnost pri vožnji.

Teh tekem se je udeležilo pet parov rodovniških krav.

Vsak par je vlekel voz, ki je tehtal s tovorom vred 25 q. Vozovi so startali v presledkih po 5 minut. Vozili so istotako na banovinski cesti med Mursko Soboto in Veščico. Proga je bila dolga 4 km in 12 m. Vozniki niso smeli imeti biča.

Prvi par je prevozil to progo v 43 minutah, za 1 km je potreboval 10 min., 26 sek.; drugi par v 49 min., 30 sek., za 1 km je potreboval 12 min., 1 sek.; tretji par v 53 min., 5 sek., za 1 km je potreboval 12 min., 55 sek.; četrti par v 47 min., 10 sek., za 1 km je potreboval 11 min., 27 sek.; peti par v 54 min., 5 sek., za 1 km je potreboval 13 min., 8 sek.

V najkrajšem času je prevozil to progo in odnesel zmago prvi par, to so **krave Kuharja Aleksandra od selekcijskega društva Strukovci**. Skupna starost 15 let, teža pa 1050 kg. Drugo nagrado je dobil četrti par, to so bile krave last Česarja Jožefa od selekcijskega društva Bogojina. Skupna starost teh je 12 let, teža pa 1080 kg.



Sl. 76. Rodovniški plemenjak Franc II 29 selekcijskega društva Bregovci, odlično ocenjen na zvezni razstavi, star 4 leta.

žak 750 kg; „Sokol“ od društva Bogojina, star 3½ leta, težak 830 kg; „Eufkrat“ od društva Strukovci, star 13 mesecev, težak 450 kg.

Tekmovali so na banovinski cesti med Mursko Soboto in Veščico na 4 km 12 m dolgi progi; z določenega mesta so odhajali v presledkih ene minute. Biki niso

Najmanjšo utrujenost so kazale krave zmagovalke, največjo pa tretji par.

Povprečje znaša 11 min., 59½ sek. za 1 km. Rezultat teh tekem je torej približno isti, kakor so ga dosegli pri podobnih tekmah v Magdeburgu in drugje v Nemčiji s svojo najboljšo vprežno živino.

Torej je tudi pri teh tekmah pokazalo naše svetlolisasto govedo kot vprežna živina, da prav nič ne zaostaja pri uspešnosti in vztrajnosti za drugimi pasmami.

III. Tekma pri oranju.

Tekmo so vzdržali trije pari rodovniških krav, četrti je med tekmo odstopil. Na sliki vidimo brazde vseh štirih vpreg.

Orali so na 290 m dolgi njivi ob Radgonski cesti med Mursko Soboto in Črnelavci z enakimi normalnimi plugi, 18 cm globoko, kar je za tukajšnje razmere precej. Njiva je bila po žetvi že enkrat preorana, zemlja je srednje težka.

Začeli so vsi tekmovalci naenkrat. Orali so točno 30 minut. Utrujenost po oranju je bila pri vseh tekmovalkah približno enaka.

Povprečna površina od enega para zorane zemlje v tej pol ure je bila 590 m².

Zmagovalki sta bili kravi last Kuliča Mihaela od selekcijskega društva Brezovci. Skupna starost teh je 11 let, teža pa 1080 kg. Drugo nagrado sta dobili kravi last Novaka Janeza iz Tešanovcev, ki sta stari skupaj 18, težki pa 980 kg; tretjo nagrado pa kravi last Zorka Ivana od selekcijskega društva Beltinci, v skupni teži 1200 kg in s starostjo 15 let.

Vse te tekmovalke, posebno pa zmagovalke, ki so k temu še visoko breje, so se pri oranju odlično obnašale.

Saj mora našemu malemu kmetu, kateri nima konj, krava obdelati vso zemljo. Volov namreč v našem pasemskem okolišu skoraj ne poznajo. Krave so že od mladosti vajene na vožnjo in oranje.

Nagrade so dobili tekmovalci v denarju, vozniki in orači pa poleg tega še v umetnih gnojilih.

Razno.

Rodovniško premovanje v Homcu za selekcionirano cikasto govedo je kr. banska uprava priredila 19. novembra. S tem je vrsta letošnjih rodovniških premovanj zaključena.

Plemenski sejm za sivopšenične bika je bil 4. novembra t. l. pri Sv. Jurju pri Celju. V drugih

pasemskih okoliših so bili sejmi že prej. O uspehu smo poročali že prejšnji mesec. Pri Sv. Jurju je bilo prignanih okoli 30 bikov. Skoraj polovica je bila prodanih. Na sejm prignani biki so bili vsi dobre do prav dobre kakovosti. Posebno odličnih živali pa žal ni bilo.

Švicarske bika sivorjave pasme je uvozila država skupno z „Glavnim savezom srpskih stočarskih udrug“. Dravska banovina je prejela dosejati dva bika in jih prejme najbrže še kakih pet. Biki so prav dobre kakovosti in je pričakovati, da bodo ugodno vplivali na dolejško živinorejo.

Plemenjaki za občine. One občine, ki nimajo dovolj licenciranih bikov, se opozarjajo, da je sedaj zadnji čas, da vložijo svoje prošnje pri pristojnem sreskem kmet. referentu.

Peteline in jarche po znižani ceni je večina prošnikov že prejela; ostali pridejo na vrsto še pred Božičem.

Valilna jaiča štajerske pasme oddaja kr. banska uprava vsako pomlad po zelo znižani ceni. Sedaj je čas, da zberejo kmetijske organizacije, zlasti selekcijska društva, nadalje šolska vodstva in občine naročnike med svojimi člani. Naročiti je treba najmanj 60 jajc na en naslov. Pojasnila pri vseh sreskih kmet. referentih.

Državna postaja za selekcijo domačih kokoških pasem se snuje v Karadjordjevem v Vojvodini. Poleg drugih domačih jugoslovanskih pasem bo selekcionirala tudi našo štajerko.

Konjerejce bo zanimalo, da je pregledala v preteklem mesecu mešana vojaško-civilna komisija banovinske in zasebne žrebce ter rodovniške kobile zaradi oprostitev v primeru mobilizacije. Od 3. do 11. decembra pa je bilo redno licenciranje zasebnih žrebcev.

Gnojilne črpalke po znižani ceni lahko dobi spomladi, kdor se takoj prijavi pri sreskem kmet. referentu. Rok že poteka.

Živinorejski referat pri kr. banski upravi je več kakor štiri leta vodil kmet, višji pristav ing. Wenko Boris. Po potrebi službe je sedaj premeščen za sreskega kmet. referenta v Gornji grad, kjer je službo že nastopil. Pošle živinorejskega ferenta pri kr. banski upravi je prevzel ing. Muri Lambert.

Živinorejski del „Kmetovalca“ bo še nadalje urejeval g. ing. Wenko. Naše dopisnike vabimo, da mu pošljejo živinorejske članke in poročila pred koncem vsakega meseca na naslov: „Sreski kmetijski referent v Gornjem gradu“.

Jesenski plemenski sejm so večji del končali. Uspeh je bil prav zadovoljiv. Dobro se je obnesla tudi združitev sejmov za cele pasemske okoliše na enem mestu. Neugodno pa je na nekaterih mestih vplivalo slabo vreme. Prodanih je bilo sledeče število bikov, plemenjakov: v Novem mestu 3, v

Velikih Laščah 25, skupaj 28 bikov sivorjave dolenjske pasme, v Kranju 11 bikov gorenjske cikašne pasme, v Mariboru 7 belih ter v Beltincih 12 svetloolistastih bikov. Cena prodanih bikov znaša okoli 150.000 Din. Posamezni biki so dosegli po kakovosti cene od 1700 do 3300 Din. Na Dolenjskem je bila povprečna kakovost okoli 50 prignanih bikov tako dobra, da so bili z malimi izjemami vsi sposobni. Zanimivo je bilo, da so se udeležili sejma v Velikih Laščah zastopniki iz vseh krajev Dolenjske in celo od društva Novo mesto (ing. Peterkel), dasi ima to društvo lastne plemenske sejme. Na Gorenjskem je bila kakovost prignanega blaga znatno boljša kakor spomladi in je posebnost razveseljivo to, da je bilo tudi nekaj bikov sposobnih za rodovniške plemenjake. V Mariboru je bil to prvi plemenski sejem in so se vsi poznavalci razmer resno bali neuspeha. Toda na srečo so se zmotili. Vsi prignani biki so bili sposobni in vsi so bili tudi prodani, deloma celo kot rodovniški plemenjaki. V Prekmurju je bilo svetloolisasto blago mnogo boljše kakor spomladi. Prigon je bil zelo velik, le žal, da je bilo kupcev premalo, tako da je mnogo dobrih bikov ostalo neprodanih. Prvič se je tudi zgodilo, da je bilo prodanih nekaj res odličnih, doma vzgojenih rodovniških plemenjakov.

Gozdarstvo.

December (gruden).

Ing. V. Novak.

Narava.

Sonce pozno vzhaja in zgodaj zahaja. Pred Božičem, ko je dan v letu najkrajši, nastopi zima—čas oddiha in miru za zemljo in rastlinstvo. Tudi gozdno drevje sedaj počiva v rasti.

Kadar zapade sneg, se približajo vsem ptice, ki so ostale pri nas, ker v gozdu ne najdejo več zadosti hrane. Tudi gozdna divjad se umika v nižje ležeče kraje, koder leži sneg manj na debelo.

* * *

Vzgojaj!

Že v decembru začnemo premišljevali, kako bomo pogozdili praznine v svojem gozdu. Najprej se je treba odločiti za **setev** semena ali za **saditev** gozdnih drevesc, da si moremo pravočasno priskrbeti seme ali sadike.

Seme nekaterih vrst drevja si naberejo sami, ker v trgovini kupljeno seme je mogoče iz krajev, katerih podnebje in tla so drugačna, kakor v našem gozdu.

Tudi gozdne **sadike** si nekateri posestniki naružejo (izkopljejo) sami. V gozdu izruvane sadike pa imajo navadno potrgane koreninice, so dostikrat že poškodovane ali prestare (zatrte). Zato je bolj priporočljivo, dobaviti sadike iz kake dobro oskrbovane gozdne drevesnice, katerih pri nas ne manjka.

Potem moramo izbrati tudi najprimernejše in najkoristnejše drevje za kraj, kjer nameravamo pogozdovati. Pri tem bomo upoštevali lastnosti* posameznih drevesnih vrst glede tal, vlage, toplote in svetlobe. Posestnik manjšega gozda tudi ne sme pozabiti, da mu že z gospodarskega stališča najboljše kaže, gojiti v gozdu različno drevje. Poleg tega je **mešan gozd** tudi najbolj varen pred različnimi neizgodbami (mrčesu, vetru, požaru itd.), ki lahko zadenejo gozd.

* * *

Izkoristi!

Zimska doba je najboljša za sekanje tehnično **porabnega** lesa, zlasti pri iglavcih.

* * *

Pri izkoriščanju moramo predvsem paziti, da ne poškodujemo drevja, ki bo še dlje časa rastlo v gozdu, in da ne ranimo mladega naraščaja.

Drugo **važno pravilo pri izkoriščanju** je, da pri sekanju ne tratimo lesa. Mnogo lesa gre v trske, če rabimo preveč sekire in premalo žago. Štorov ne puščajmo višjih, kakor je potrebno. Na strmih tleh lahko puščamo parobke nekoliko višje, ker s tem varujemo zemljo pred udiranjem in zadržujemo padavine. V položnih in ravnih legah pa moramo izrabiti čim več lesa pri vsakem posekanem drevesu. Tudi pri lesu za kurjavo je treba varčevati. Previden gospodar se bo preskrbel z drvni vsaj za pol leta naprej, da se drva lahko dodobra posuše. Suha drva izdajo še enkrat toliko, kakor sveže posekana. Kdor seka drva šele tedaj, ko je zima pred durmi, temu se lahko pripeti, da bo moral zaradi visoko zapadlega snega posekati v bližini mlajše drevje, medtem ko ostane staro grčasto drevje, ki je bolj oddaljeno, še nadalje brez haska v gozdu. Če seka, ko je visok sneg, mora tudi puščati visoke štor, in pri tem gre dosti lesa v izgubo.

* * *

* Glej „Junij“ in „Julij“!

S posekanega igličastega drevja, ki leži na tleh, pobiramo **storže** za pridobivanje semena.

* * *

Lepo razvite vršiče posekanih smrek ali jelk prodamo lahko za **božična drevesca**.

Povpraševanje po božičnih drevescih se je v zadnjih letih pri nas zelo razširilo. Takih drevesc se proda največ v druge banovine, pa tudi pri nas doma se jih porabi precej. Tako nastanejo pred Božičem na tlakovanih tleh sredi mest kar majhni umetni gozdiči (glej sliko 77.).



Sl. 77. Trg z božičnimi drevesci.

Za božična drevesca se dajo prodati le lepa in enakomerno raščena debelca. V stiski za denarjem izsekavajo zato nekateri posestniki iz svojih gozdov najboljša drevesca, podjarmljena in bolehnna pa puščajo v gozdu. Poleg tega, za gozd škodljivega postopanja, pa se je pojavilo tudi mnogo škode vsled tatvine božičnih drevesc v okolici večjih mest.

Da bi preprečil škodljivo izsekavanje mladih smrekovih in jelovih drevesc in da bi omejil tatvine, je izdal ban naredbo,* ki urejuje promet z božičnimi drevesci. Po tej naredbi se smejo izsekavati le drevesca, ki prihajajo v poštev pri redčenju in čiščenju gozdov. Kdor prevaža in prodaja božična drevesca, mora dokazati njihov izvor s potrdilom, katerega izda občina. Če kdo prodaja drevesca brez predpisane potrdila, mu drevesca zaplenijo.

* * *

* Službeni list Dravske banovine št. 92. z dne 19. novembra 1932.

Ščiti, varuj!

V mračnih dnevih decembra in njegovih dolgih nočeh moramo čuvati svoje gozdove pred **tatvino**, ki ogroža les za kurjavo in v bližini mest mlade smreke in jelke za božična drevesca.

* * *

Da **divjad** odvrnemo od objedanja mladega drevja, ji polagamo na pot veje mehkega listnatega drevja (vrbe, topole, jelše, jesena in pod.). Tudi jelove veje odgovarjajo.

* * *

Ptičjemu zarodu, ki se je v stiski sam povabil v goste na naše dvorišče, privoščimo od časa do časa prgišče drobtin in zrnja. Ne pozabimo, da nam je pomagal zatirati mrčes in da nam bo koristil tudi v bodoče.

* * *

Red.

Pri izkoriščanju lesa nas mora voditi, kakor je bilo prej rečeno, skrb za naraščaj in varčnost; paziti pa moramo tudi na red. Sekanje si uredimo tako, da dobivamo vsako leto dohodke iz gozda in da nam ta vir dohodkov ne usahne za daljšo dobo. Tako gospodarjenje z gozdom imenujemo **trajno**.*

V dolgih zimskih večerih imamo največ časa, da dobro premislimo in si naredimo načrt, kako bomo prihodnja leta gospodarili z gozdom.

Ako smo dognali, koliko lesa nam letno **prirašča**, nam ne bo težko določiti, koliko smemo vzeti iz gozda vsako leto brez škode zase in za svoje naslednike. Pravilno izkoriščamo toliko, kolikor vsako leto prirašča. Na ta način ostane glavnica gozda nedotaknjena, le obresti se uživajo. Kdor nekaj let ni izkoristil rednega prirastka, ima prihranjenih tudi nekaj obresti, kdor pa je pretekla leta izsekaval več, kakor je prirastlo, mora izkoriščanje prihodnja leta omejiti.

Ko smo si na jasnem glede množine lesa, ki jo bomo sekali, si izberemo drevje, ki nam obeta največ dobička pri razmerah, ki vladajo na lesnem trgu. Nato določimo **kraj** in **čas za sekanje** in presodimo, kateri **način sekanja** je za naše razmere najbolj ugoden (prebiranje, opojna sečnja, sekanje na golo, sekanje v skupinah).

* Glej „Junij“ in „Julij“!

Nato preudarjamo, kako bomo **spravljali les** iz gozda. Če bomo izvažali, se pričamo, v kakšnem stanju so pota, in jih po potrebi popravimo. Pri spravljanju čez tuja zemljišča se domenimo naprej z lastnik tujih parcel glede odškodnine.

Kadar določamo, kako se bo sekalo, moramo tudi že vedeti, kako bomo prostor, kjer bomo gozd izsekali, pozneje **pogozdili (pomladili)**. Pri prebiranju so stroški za pomladitev gozda najmanjši, pri sekanju na golo pa včasih prav občutni.

Ko smo si tako sestavili ves načrt za sekanje in pogozdovanje, ko smo pretehtali, katera dela bo treba opraviti in koliko izdatkov bomo pri tem imeli, šele tedaj bomo vedeli, na koliko **dohodkov iz gozda** moremo računati.

Višina čistega dohodka pa bo odvisna v veliki meri od cene, katero bomo dosegli pri prodaji. Zato začnemo že zgodaj poizvedovati po primernem kupcu.

* * *

V decembru se prepričamo, če so **listine** (posestna pola, izpisek iz zemljiške knjige, prerisek katastrske mape), ki se tičejo naše gozdne posesti, v redu in shranjene na svojem mestu.

* * *

V **gospodarsko knjigo** vpišemo vse podatke glede sekanja in pogozdovanja v preteklem letu, če jih nismo sproti zapisovali. V nji si beležimo na kratko tudi vse dogodke, ki so večjega pomena za naš gozd.

Gospodarsko knjigo zaključimo z računom o izdatkih in dohodkih, ki se nanašajo na gozd. Če bomo primerjali dohodke iz gozda z dohodki drugih gospodarskih panog, bomo uvideli, da spada gozd med eno najtrdnjših opor našega gospodarstva. Zato se bomo tesneje oklenili umnega gospodarjenja z gozdom in mu posvetili več nege, skrbi in pozornosti, kakor dosedaj.

Popravek. V 21. in 22. števil. „Kmetovalca“ na strani 271., v odstavku zadnjem, peta vrsta, se pravilno glasi: „tako lastno lovišče“ namesto „kako lastno lovišče“.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 118. Sosed ima hlev, oddaljen od moje hiše 12 metrov. Pred kratkim je nanovo prebil v hlevu vrata v steni, obrnjena proti moji hiši. Skozi ta vrata meče sedaj gnoj na svoj vrt,

smrad in mrčes pa sega v mojo hišo. Ali sme sosed metati gnoj skozi nova vrata in povzročati neugodne zdravstvene prilike za mojo hišo? (A. F. v Z.)

Odgovor: Sosed bi bil moral zaprositi za gradbeno dovoljenje, ker gre za prebijanje glavne stene, s čimer se izpreminjajo konstruktivni deli zgradbe in sosedski odnošaji, posebno v higijenskem oziru. Na njegovo prošnjo bi morala občina kot gradbeno-pravno oblastvo prve stopnje razpisati komisijski ogled in Vas povabiti kot mejaša. Pri tej razpravi se lahko prijavi ugovore. Po novem gradbenem zakonu morajo biti gnojišča pravilno urejena (betonirana z gnojnično jamo itd.). To gnojišče pa mora biti od Vaše posestne meje primerno oddaljeno, najmanj pa 4 m. Ker ne poveste, koliko je sosedov hlev oddaljen od Vaše posestne meje, ni mogoč točen odgovor. Zahtevajte torej pri občini stavbni ogled in postopajte po gorenjih navodilih. Zahtevajte tudi pisмено rešitev, proti kateri, če bi se ne upoštevalo v dovoljni meri Vaših prigovorov, imate pravico pritožbe na sresko načelstvo v 15 dneh po dostavitvi.

Dr. S. M.

Vprašanje 119. Imam travnik, do katerega ni javne poti in moram voziti po sosedovem svetu. Sosed mi sicer ne brani voziti sena s travnika, brani pa mi voziti na travnik gnoj. Ali ima sosed pravico zabraniti mi dovoz gnoja? (A. M. v L.)

Odgovor: Ni sicer razvidno iz Vašega vprašanja, ali gre za priposestvovano ali dogovorjeno služnostno pravico vožnje preko sosedovega sveta na Vaš travnik. Vsekakor gre za gospodarske vožnje na korist Vašega travnika. Med take gospodarske vožnje pa je šteti ne samo vožnjo pridelkov, marveč tudi vožnjo gnoja. Zato Vam sosed ne more z uspehom zabraniti takih voženj. Če bi Vam jih še dalje brnil, boste morali seveda ubrati sodno pot, da zaščitite svoje pravice.

Dr. S. M.

Vprašanje 120. Preko moje njive bodo napeljale Kranjske deželne elektrarne vod visoke napetosti. Drogi sicer ne bodo stali na moji parceli, pač pa bodo napete žice preko parcele. Škoda bo v glavnem le ta, kolikor jo bodo povzročile kaplje, ki bodo padale od žic in tudi drevje, ki bi ga zasadi, mi bodo obsekavali. Ali sem upravičen zahtevati od Kranjskih deželnih elektrarn odškodnino za napeljavo žic in koliko? (S. B. v M.)

Odgovor: Po obrtnem zakonu § 58., odstavek 1., je dovoljeno postaviti in vzdrževati električne vode banovinskim, občinskim, kakortudi drugim obče koristnim podjetjem. Ta podjetja imajo pravico izvesti razlastitev ali vključbo služnosti na parcelah, preko katerih so napeti vodi. Škoda povrnejo elektrarne le tedaj, če ista res obstoja, in sicer le po oceni sodno zapriseženih cenilcev. Ker

na parceli še nimate zasajenega drevja, lahko zasadite pod vodom nizko drevje, na ostalem delu parcele pa tudi visoko drevje, samo da veje ne bodo segale v vod. Torej v Vašem primeru, Vam ni storjena nikaka škoda in zato tudi niste upravičeni zahtevati od K. D. E. kake odškodnine.

Ing. Gr.

Vprašanje 121. Imam novo postavljeno hišo, ki se je začela rušiti vsled izkopavanja premoga po industrijski družbi X. 1. Ali ima industrijska družba dolžnost poravnati po njeni krivdi nastalo škodo? 2. Ali je moja dolžnost preko zime stanovati v podiraajoči se zgradbi in 3. ali sem dolžan trpeti stroške, ki nastanejo vsled zavlačevanja končne rešitve? (S. J. v S.)

Odgovor: Ad 1. Vsaka industrijska in kapitalistična družba — tako tudi v Vašem primeru družba X — je pravtako odgovorna kakor vsaka fizična oseba ter ima dolžnost poravnati vsako, po njeni krivdi povzročeno škodo. — Ad 2. Ako ste po komisijskem ogledu prejeli od upravnega oblastva priobčilo, da je stavba neuporabna za nadaljnje prebivanje, imate pravico se iz te zgradbe izseliti in zahtevati vse stroške nove nastanitve in prebivanja v povračilo od povzročitelja neuporabljivosti Vaše zgradbe. — Ad 3. Vi niste zavezani trpeti stroške, ki nastanejo vsled zavlačevanja stvarne rešitve, ako pri uveljavljanju Vaše odškodninske zahteve dokažete, da je družba brez stvarne potrebe in namenoma zavlačevala končno rešitev. Sicer nimate pravice zahtevati od družbe, da Vam odkupi Vaše posestvo do gotovega roka, marveč samo, da Vam nadoknadi vse stroške, ki so nastali vsled povzročene neuporabljivosti Vaše zgradbe. Odkup hiše lahko torej družba zavlačuje, toda s tem ji rastejo samo Vam pristojeci odškodninski stroški. **S. S.**

Vprašanje 122. Posodil sem svoj čistilnik za žito sosednji stranki, da si prečisti svoje žito. Preden mi je vrnil čistilnik, je izbruhnil ogenj, ki ga je v njenem skednju popolnoma uničil. Sedaj mi stranka, ki ni lastnica pogorele hiše (hiša je last njenega moža, ki je že osem let v Ameriki), noče plačati ne odškodnine in tudi ne vrniti kake druge nadomestne čistilnice. Ali moram tožiti za odškodnino ženo, kateri sem posodil čistilnik, skupno z njenim možem? (Št. J. iz N. L.)

Odgovor: Ogenj, ki je izbruhnil v sosedovem poslopu in uničil Vaš čistilnik, je smatrati za višjo silo (vis major), ako ni dokazano, da je kdo ogenj namenoma povzročil. Za škodo, povzročeno po višji sili, ni nihče odgovoren. Ako je ogenj nastal brez dokazane krivde sosednje stranke, potem pač ni izgleda, da bi s sodnijsko tožbo uspeli, ako ne dokažete, da je sosednja stranka po svoji lastni krivdi z grobo malomarnostjo zakrivila, da Vam ni pravočasno vrnila Vašega čistilnika. Ako nasto-

pite s svojo zahtevo sodnijsko pot, potem morate vložiti odškodninsko tožbo proti sosednji stranki, ki ste ji posodili čistilnik, to je proti ženi odsotnega lastnika; lastnik hiše pa ni v nobeni kavzalni zvezi z Vašim odškodninskim zahtevkom in ne more biti za ničesar odgovoren. **S. Š.**

Vprašanje 123. Imam 20 hl rdečega vina, ki ima zoprn, grenki okus in duh po gnilem grozdju. Kako odpravim grenki okus iz vina? (J. M. v P.)

Odgovor: Ker nimamo vzorca navedenega Vašega vina, ne moremo presoditi, ali izvira grenkoba od grenkobne bolezni, ali ima samo grenkobno napako, ki izvira od močnega prešanja in nepravilnega kletarjenja, da je namreč mošt v preveliki vročini in z deloma gnilim grozdem vred povrel. — Popravo vina s to napako pospešite sedaj, če ga ne morete drugače prekipeti, le s čiščenjem z želatino (20 g na hl) in z dodatkom eponita (80—100 g na hl), ter z naknadnim pretokom v lažje zažveplan sod po sedesem čistilo. Ako uporabite obe sredstvi, dodajte en dan poprej samo eponit, potem šele raztopljeno želatino in vse skupaj dobro premešajte v sodu z leseno palico. S tem boste preprečili tudi nadaljnji razvoj morebitne grenkobne bolezni, zlasti ako dotično vino še pred čiščenjem bisulfirate s kalijevim metabisulfitom in ga pretočite v drug sod, ker se v sedanji gošči nahaja mnogo grekobnih snovi. S takim bisulfitiranjem preprečite tudi rjavenje vina ob pretoku, pred opisanim čiščenjem. **Fr. G.**

Vprašanje 124. Moja triletna krava je imela lani prvo tele, ki sem ga prodal mesarju. Krava se mi pa sedaj noče pojeti in domnevam, da ima sušico. Kaj bi ji dal za pojanje, oz. kako naj jo zdravim? (A. Š. v S.)

Odgovor: Pri sušici (tuberkulozi) ostanejo krave jalove, posebno pri sušici maternice, oz. jajčnikov. Sušica je pa pri govedu neozdravljiva bolezen in bi bil v tem primeru priporočljiv zasilen zakon. Vendar pa ni sušica edini vzrok jalovosti, temveč je takih mnogo. Če krava ne kaže nobenih drugih bolezenskih znakov (simptomov) kakor gnojni iztok iz nožnice, kašljanje, hujšanje i. t. d., bi bilo misliti v prvi vrsti na zaostanek takozvanega rumenega jajčnikovega telesca, kar bi ugotovila preiskava spolnih organov, predvsem jajčnikov. To preiskavo more izvršiti seveda le večš živinozdravnik, ki to zastalo telesce iztisne, na kar se krava po par dneh v redu poja ter ubreji. To operacijo nadomesti včasih tudi vbrižgavanje posebnih zdravil pod kožo, obstoječih iz hormonskih preparatov, kar je seveda zopet stvar živinozdravnika. Včasih povzročimo pojanje tudi s praškom stolčenih španskih muh. En dekagram praška razdelimo na tri enake dele, ki jih podamo kravi na kruhu zjutraj, opoldne in zvečer; naslednji dan odvedemo kravo k zaskoku. **Dr. V.**

Vprašanje 125. Kdaj je najbolje sekati jesen, ki bi se uporabil za napravo orodja? (L. K. v S.)

Odgovor: V splošnem velja pravilo, da je listnato drevje sekati pozimi, ob času, ko še ne zmrzuje, da bi les ne razpokal. Ni pa še dokazano, da bi imel čas sekanja samnasebi na kakovost lesa poseben vpliv. Pač pa je trpežnost lesa močno odvisna od tega, kako ravnamo z lesom potem, ko je posekano. Jesenov les za orodje morate počasi in polagoma sušiti, da ne razpoka. **Ing. N.**

Družbene zadeve in razno.

VABILA

k letnim zborom podružnic Kmetijske družbe v Ljubljani, r. z. z o. z.

Spored:

1. Čitanje pravilnika, zlasti § 2., 3., 6., 7., 8., 9. in 10.
2. Slučajnosti.

Na praznik, 26. decembra 1935.:

Preserje, po prvi sv. maši pri načelniku g. Kovaču v Preserjah 9.;

V nedeljo, 29. decembra 1935.:

Dravljje, ob ¼16. uri pri Bezjaku v Dravljah;
Kozje, ob 8. uri v restavraciji g. Podlinska v Kozjem; **Ševnica pri Trebnjem,** ob 14. uri pri Antonu Novaku, Račje selo 14; **Višnja gora,** po prvi sv. maši v Društveni dvorani pred cerkvijo; **Videm ob Savi,** ob ¼8. uri v šoli na Vidmu; **Sv. Jakob v Slovenskih goricah,** ob 8. uri v stari šoli.

Razno.

40.000 plemenskih svinj bo zaklanih na Danskem. Danski kmetijski urad namerava zmanjšati število plemenskih svinj in s tem preprečiti padec cen na trgu. Na ta način hoče ta uprava namreč zmanjšati število prasičev. Pač čudne razmere.

Rejec malih živali je najboljši strokovni list, ki poučuje rejce malih živali v vseh panogah malega gospodarstva, predvsem perutnine in kuncev, pa tudi o golobih, kanarčkih in papigah ter ostalih vrstah naših ptic prinaša zelo poučne članke, katere krase originalne slike. Prav posebej pa posveča list povzdigi naše ovčjereje, kozjereje in prasičereje veliko pozornost. Saj stremimo v današnjih težkih dneh za tem, da pridelamo doma dovolj volne, da ne bomo odvisni od visokih cen zunanjega trga. V listu so dalje navodila o dresuri psov, o akvaristovstvu, podlistek, društvene vesti. Pri listu je 25 društev za rejo malih živali, razen drobiž, mali oglasi rejcev itd. V januarski številki, ki izide že za božične praznike, bo tudi velik razpis raznovrstnih nagrad za naročnike lista. List moremo najtoplejše priporočiti vsem, ki se bavijo s to ali ono vrsto reje malih živali. Naroča se pri **Upravi lista „Rejec malih živali“, v Ljubljani, Karunova ul. 1.**

Misijski koledar. Poučna knjiga o Kitajski, zabavno čtivo iz Kitajske, priročni vedež za vse. Koledar ima 136 strani velike osmerke. Skoraj vsako stran poživilja lepa misijonska slika. Naslovna stran je krasna kitajska umetnina v štirih barvah. — **Stane 10 Din.** — **Naroča se v Grobljah, p. Domžale.**

Sejm za kožuhovino v Ljubljani bo 27. januarja 1936, v prostorih Velesejma. Lovsko-prodajna organizacija „Divja koža“, ki priredi ta sejm, oziroma dražbo, ima direktne zveze s tujimi odjemalci, ki plačujejo za blago svetovne cene. Zato opozarjamo vse lovce, naj svoj letošnji lovski plen oddajo v prodajo samo svoji prodajni organizaciji, ne pa raznim prekupčevalcem. Pomnijo naj, da je samo v složnosti in medsebojni podpori moč in lastni dobiček. Nujno je potrebno, da so kože dobro in pravilno posušene. Ne sušite jih na peči, ampak na zraku! Kožo se mora dobro očistiti in napeti. Dobro pripravljena koža je vredna skoraj še enkrat toliko, kakor slabo posušena iste kakovosti. Kože je poslati na naslov: „Divja koža“, Ljubljana-Velesejm.

V kmetijsko službo — kmetijski strokovnjak! Kmetijska javnost se naproša, da prijavlja **prosta mesta** v kmetijskih službah ne glede na vrsto ali položaj Združenju jugoslovanskih kmetijskih strokovnjakov, sekciji v Ljubljani, Knafljeva ul. 9. — Službodajalcem daje ista organizacija potrebne informacije o svojih članih in nasvete povsem brezplačno.

Otvoritev nove gospodinske šole za gostilničarske gospodinje v Ljubljani. V Gostilničarskem domu na Privozu, št. 11., se bo otvorila 7. januarja 1936. nova strokovna šola, ki je namenjena predvsem hčerkam naših gostilničarjev in onim dekletom, ki imajo veselje do gostilničarskega poklica. Šola se bo začela 7. januarja in bo trajala do 8. julija 1936. V šolo se sprejemajo dekleta v starosti od 18—28 let, z najmanj dovršeno višjo narodno ali meščansko šolo. Vpisnina znaša 120 Din, oškrbnina in učnina 380 Din mesečno, ki se plačuje v naprej. Pouk se bo vršil ob delavnikih od 8.—17. ure; gojenke dobe v šoli obed in južino. Osebnost ali pismo se prijavlja v gostilničarsko gospodinsko šolo „Vodstvu gostilničarsko-gospodinske šole“, Privoz, št. 11., Ljubljana, do 20. decembra t. l. Ob prijavi se mora priložiti: 1. zadnje šolsko izpričevalo, izpričevalo o nravnosti onih prosilk, ki ne vstopijo v šolo neposredno iz druge šole; 2. obvezno izjavo staršev, odnosno varuštva, da bodo krili celotne stroške šolanja. Zdravniški pregled priglašenk se vrši ob vstopu v šolo. — Natančnejša pojasnila pošljemo na željo proti nakzilu 5 Din.

VNOVČEVALEC

15. decembra 1935.

I. Mariborski sadni sejem.

Fr. K.

Naš kmet zna ceniti delo in je tudi hvaležen vsakomur, kdor mu pomaga v težkih časih pri vnovčevanju pridelkov. Srečna je bila torej zamisel, da se je tudi letos mariborski okoliš organiziral pri prodaji sadja v novem pravcu. Kmetijske in sadjarske podružnice so pod agilnim vodstvom odbora za prireditve I. mariborskega sadnega sejma ustvarile ono, kar je našlo priznanje in pohvalo, kakor tudi primerno plačilo.

Mariborski sadni sejem je bil s strokovnega, še bolj pa s prodajnega vidika mojstrsko delo tisočerih pridnih rok naših sadjarjev, ki je pokazal, kaj zmoremo z našim sadjem storiti, ako se strnejo vsi pozitivni gospodarski činitelji v močno gospodarsko enoto.

Ako pomislimo pri tem na vsakoletne ponavljajoče se izrodke in druge nepravilnosti, ki se leto za letom pri nas dogajajo, smo prepričani, da se je s to prireditvijo postavilo temelj za boljšo in organizirano prodajo sadja v naši deželi. Ni naš namen navajati tu pogoške, ki so se že delali topogledno v mnogih krajih, kjer je sadje obrodilo. Poudariti pa moramo, da moramo delati v bodoče po tej poti na združni podlagi, strnjeno vsi, ki prihajajo pri tem v poštev. Naša odkrita in vroča želja je, da se s sličnimi prireditvami, vsako leto v Mariboru kot središču sadne trgovine, nadaljuje. S pripravi je treba pravočasno pričeti, da se pritegne v bodoče k temu sadnemu sejmu vse sadne okoliše naše ožje domovine, kjer bo sadje obrodilo.

Začetek je bil storjen in zelo posrečen. Kdorkoli si je ogledal skupino razstavljenih 2071 ameriških in 93 holandskih zabojev iz 6 srezov z 19 podružnicami, kjer je bilo vloženih nad 5 vagonov prvo vrstnega sadja, potem se ne smemo čuditi, da se je vse to sadje že takoj prodalo po 5 Din za kg. Važno je tudi, katere sorte so mnogoštevilni tuji trgovci (Čehi, Avstrijci, Nemci, Italijani, Francozi in Madžari) najraje kupovali. So to: kanadke,

bellefleur, londonski peping, zlata parmena, Baumanova reneta, mošancgar, poreski krivopecelj in Jonathan, ter končno tudi bobovec.

Predaleč bi nas vedlo, ako bi naštevati še druge ugotovitve na tem sejmu, ki jih mora naš producent dodobra spoznati, ako hočemo uspešno vnovčiti naše sadje. O tem bomo naše sadjarje še pozneje pravočasno obveščali. Zaenkrat naj to zadostuje.

Kdor je videl ogromni obisk sadnega sejma, prisostvoval svečani otvoritvi po predsedniku odbora SVD, g. bana Dravske banovine in Cerkev, je moral biti do dna duše prepričan, da je I. mariborski sadni sejem prav v vseh ozirih dobro uspel. Našla se je prava pot, po kateri moramo v bodoče hoditi. To si lahko štejejo v čast vsi oni, ki so na ta ali oni način pripomogli k tolikšnemu uspehu.

Važnost domačega trga.

Fr. Kafol.

Večkrat čitamo statistične podatke in o pomembnosti izvoza odvišnih pridelkov v tujino v raznih listih. Izvoz pač blagodejno vpliva na razvoj narodnega gospodarstva države. Čim več se izvozi, tem več denarja pride v deželo, tem višje so tudi cene proizvodov na domačem trgu.

S kratkimi besedami smo tu podali nekako temeljno misel izvozne politike vsake države. V tako srečnem položaju se je nahajala tudi naša država od prevrata do l. 1929. Prodalo in izvozilo se je vse, kar koli je bilo namenjeno in primerno za izvoz. Srečni časi pa so z nastopom gospodarske stiske prenehali. Države so se zaprle s carinskimi mejami. Vsaka država se hoče osamosvojiti s tem, da deluje ves državni aparat z vso silo na to, da bi se doma čim več pridelalo tega ali onega tudi v slabih razmerah. So to posledice krize, ki je zavládala po vsem kulturnem svetu.

V zadnjih letih je nastala izpremema v tem neznosnem gospodarskem ozračju.

Svetovno gospodarstvo tega namreč ne prenese. Politiki so bili primorani kloniti pred naravnim zakonom, zlasti na svetovnih cestah, kjer se vrši že tisočletja izmenjavanje dobrin med narodi. Prišla je majhna olajšava v znamenju kompenzacij (izmenjavani) blaga med državami. Princip (podlaga) teh kompenzacij leži v tem: „kolikor kupiš ti pri meni, toliko kupim jaz pri tebi“. Žal, tudi ta način zamenjave blaga še ni prinesel zaželenih uspehov. Položaj na svetovnem trgu, zlasti s kmetijskimi pridelki, katere imamo pred očmi, ne kaže še izboljšanja. Agrarne države čedalje bolj obožujejo. Razmerje med kmetijskimi pridelki in industrijskimi izdelki je še vedno krivično. V tem tiči zlo in krivica, ki se godi kmetom v teh državah. Vsa naša gospodarska politika bi morala posvečati edino temu vprašanju vso svojo pozornost. S tem se bomo obvarovali zla, ki nam neizbežno preti.

Ni samo izvoz odločilen za ureditev razmer v državi. Velike važnosti je gotovo **domači trg** ali domača poraba. Vzemimo nekaj statističnih podatkov iz leta 1934., ki se tičejo števila goveje živine in prasičev v Dravski banovini. Kakšno gospodarsko važnost igra živinoreja pri nas, menda ni potreba poudarjati. V Sloveniji je bilo n. pr. v tem letu naštetih skupno okoli 370.000 govedi in 295.000 prasičev. Vzemimo, da se je zaklalo v do-

mačih klavninah in drugje približno 70.000 govedi za domačo prodajo in 67.000 prasičev, potem si lahko ustvarimo približno sliko številne živine, ki jo imamo letno za zakol. Ako računamo, da se je goveja živina plačevala samo po 3 Din (povprečno vzeto po približni teži 350 kg), pride okoli 73 milijonov Din dohodkov. Za prasiče (pri povprečni teži 130 kg) po 6 Din, do bimo vsoto okoli 52 milijonov Din. Lepa vsota, ki kroži med kmeti in konsumenti, ki donša blagostanje.

Iz povedanega si lahko predstavljamo, kakšno važnost predstavlja za nas **ureditev domačega trga**. V današnjih časih bi morali z vsemi močmi podpirati domači konsum **ter omogočiti širšim slojem porabo domačih pridelkov v čim večji izmeri**. Z znižanjem plač uradnikom in drugim nameščencem, mezd delavcem in drugim je ravno v nasprotju s prejšnjo trditvijo. O tem vodijo račun tudi na kmetih, ko vidijo, kako je v zanjem času uporaba mesa in mesnih izdelkov nazadovala in ž njo v zvezi tudi prodaja živine.

Mimogrede naj še pripomnimo o neurejenih razmerah na trgih mest, zlasti v Ljubljani. V tem pogledu nas druga mesta, predvsem Zagreb, daleč prekašajo. Kdaj se bo naše tretje glavno mesto v tem pogledu zmoderniziralo, o tem naj razmišljajo vsi činitelji, ki predstavljajo oblasti in vodijo gospodarstvo Ljubljane same.

Tržne cene 15. XII. 1935.*

Žitni in drugi pridelki.	Ljubljana		Maribor		Cene v dinarjih, teža v kg	Ljubljana		Maribor		Cene v dinarjih, teža v kg	Ljubljana		Maribor	
	od	do	od	do		od	do	od	do		od	do	od	do
Pšenica	1'90	3'—	1'50	2'—	teleža žive teže „ mrtve teže	4'—	5'—	3'50	4'50	Trda drva, m ³ mekha drva, m ³	75'—	95'—	90'—	100'—
rž	1'65	—	1'40	2'—		—	—	—	—		—	75'—	60'—	80'—
ječmen	—	1'85	1'50	2'—	Prasiči.	60'—	85'—	50'—	80'—	Sadje.	2'—	5'—	3'—	5'—
oves	—	1'70	1'50	2'—		140'—	150'—	130'—	160'—		3'—	6'—	5'—	6'—
proso	1'60	—	1'70	2'—	5—9 ted. stari, kom.	—	—	—	—	Jabolka	—	—	—	—
koruza (nova)	1'50	1'45	1'40	1'75	3—4 mesecev „	—	—	—	—		—	—	—	—
ajda	1'25	1'60	—	—	5—7 „	—	—	230	280'—	hruške	—	—	—	—
fižol, ribničan	—	2'80	1'50	2'—	debeli prasiči, živi	—	—	5'—	6'—		—	—	—	—
fižol prepelničar	—	4'—	—	—	„ „ zaklani	—	—	6'50	9'50	črešnje	—	—	—	—
domači	—	2'—	3'—	—	Perutnina in jajca.	8'—	9'—	6'—	9'—		25'—	28'—	—	28'—
krompir	0'75	1'—	0'75	1'—		7'—	8'—	6'—	8'—	orehi luščeni	4'—	6'—	4'—	6'—
laneno seme	—	4'—	6'—	8'—	Piščanci, živi	24'—	—	13'—	—		4'—	8'—	—	—
konoplja	5'—	—	6'—	8'—	kokoši, žive	7'—	8'—	8'—	—	Zelje v glavah kom.	1'—	1'50	1'—	2'—
čebula	—	3'—	2'—	3'—	pulardi, živi	35'—	40'—	—	—		3'—	3'50	—	4'—
česenj	—	10	8'—	10	purani	15'—	22'—	1'4	16	suhe gobe	—	—	30'—	40'—
Seno in slama.					gosi, kom.	1'10	1'25	1'—	1'25	lečn	4'50	10'—	—	—
Seno sladko	0'60	0'70	0'55	0'60	race, kom.	—	0'60	—	0'90		2'50	—	2'—	3'—
„ kislo	—	1'55	—	0'50	jajca Ia,	—	—	—	—	„ vinaki	3'50	—	3'—	7'—
slama pšenič.	0'30	—	—	0'40	jajca, konservir.	—	—	—	—	marmelada	—	—	16'—	32'—
detelja	—	0'35	—	—	Mleko, maslo, sir in med.	—	—	—	—		8'—	—	8'—	—
Goveja živina.						2'—	2'25	1'50	1'75	vosek	—	—	40'—	—
Voli I. žive teže	3'50	—	2'75	3'—	Mleko (I)	—	—	16'—	20'—	lešniki luščeni	—	—	28'—	36'—
„ II. „	2'75	3'—	2'—	2'50	smetana sladka (I)	24'—	32'—	26'—	30'—		—	—	3'—	4'—
„ plem. „	2'—	2'75	2'—	2'50	čajno maslo	20'—	22'—	18	24'—	sadjec	8'—	—	8'—	10'—
krave, debele,	—	—	—	—	surovo maslo	—	—	—	—	meno goveje Ia.	6'—	8'—	6'—	8'—
žive teže	2'—	3'50	2'25	3'—	polementalaki sir	5'—	6'—	7'—	8'—		8'—	12'—	8'—	10'—
krave klobasari	1'—	2'—	0'90	1'25	sirček domači	—	15'—	12'—	20'—	„ II.	6'—	10'—	4'—	6'—
rice, žive teže	—	—	—	—	med (ajdov)	—	18'—	—	20'—		10'—	14'—	10'—	14'—
					med (cvetlični)	—	—	—	—	„ II.	9'—	12'—	8'—	12'—

* Cene kmetijskim pridelkom na deželi so razmerno nižje.

Kmetijska družba ima v zalogi naslednje kmetijske potrebščine:

Njene zaloge se nahajajo: v Ljubljani, Novi trg 3; v Mariboru, Meljska cesta 12; v Celju v Aškerčevi ulici; v Novem mestu; v Murski Soboti Prekmurje; v Slov. Konjicah; v Zagrebu, Gjorgjevičeva 23.

Tu navedene cene veljajo pri nabavi v Ljubljani; v drugih krajih se prištejejo še izdatki za prevoz iz Ljubljane. Za drugo blago, za katero niso cene navedene, zahtevajte pismene podatke.

Cene veljajo za nadrobne in vagonске pošiljatve.

Sredstva za razkuževanje žita.

Uspulun, sredstvo za namakanje žita proti snetljivosti, zavitek po 250 g Din 32.—

Tillantin, sredstvo proti snetljivosti v zavitkih po 1 kg Din 44.—, 400 g po Din 24.— in 200 g po Din 12.—

Ceretan, sredstvo proti snetljivosti, v zavitkih po 200 g, po Din 7.50.

Krmila.

Koruzna, suha, za mletev sposobna, po dnevni ceni. Vreče po lastni ceni. Pri vagonskem odjemu cene po dogovoru.

Pšenični otrobi, debeli 125 Din za 100 kg.

Klajno apno, v izvornih vrečah, težkih 50 kg po 2.75 Din za kg, na drobno 3.80 Din za kg.

Lanene tropine z 38/40% beljakovin in tolišče po 2.— Din za 1 kg v vrečah po 50 kg.

Ribja moka v originalni vreči 100 kg po Din 5.50 za kg, na drobno Din 6.— za kg.

Rible olje za živino, ročke po 5 kg 85 Din; se pošilja po pošti; v steklenicah po $\frac{3}{4}$ litra 14 Din, v steklenicah po $1\frac{1}{2}$ litra 28 Din; v posodo kupca po 16 Din za kg.

Provendein, priznano redstvo v moderni svinjereji, v škatlah po 800 g po 20.— Din.

Živinska sol, v vrečah po 50 kg za 75 Din.

Vreča pri 50 kg 12 Din.

Rudniški kamen za lizanje komad Din 10.—.

Umetna gnojila.

Člani imajo poseben popust, ako se izkažejo z legitimacijo in ako gnojilo plačajo takoj pri prevzemu v skladišču. Pri pismenih naročilih je rok plačila za dosego popusta 20 dni od datuma računa; sicer veljajo iste cene kot za nečlane.

Umetno gnojilo	Vsečina v %			Prodajna cena v Din za 100 kg							
	dušika	fosforne kisline	kalija	pri vagonskem odjemu		pri odjemu na vreče iz skladišča					
				franko	cena Din	Ljub- ljana	Ma- ribor	Celje	Novo mesto	Konjice	Pu- conci
a) Dušičnata gnojila:											
čilski soliter	16			vsaka post.	285	290	290	290	290	290	290
apneni dušik v vrečah	16			"	180	183	183	183	183	183	183
v ploč. posodah	16			"	195	200	200	200	200	200	200
apnena sečnina	16			"	255	258	258	258	258	258	258
sečnina	40			"	612	615	615	615	615	615	615
b) Fosfornokisla gnojila:											
Fosfatna žlindra		18%		"	70	72	72	72	72	72	72
rudninski super- fosfat		16		"	95	98	98	98	98	98	98
kostni superfosfat		$\frac{18}{20}$		"	115	118	118	118	118	118	118
Thomasova žlindra		19%		Ljubljana*							
razklejena kostna moka		30%		"	97	100	103	103	103	103	104
c) Kalijeva gnojila:											
kalijeva sol			40	"	168	171	171	171	171	171	171
d) Mešana gnojila:											
nitrofoskal-Ruše	4	8	8	vsaka post.	140	143	143	143	143	143	143
nitrofoskal I.	8	6	8	"	170	173	173	173	173	173	173
nitrofos	4	12		"	130	133	133	133	133	133	133
surova kostna moka	4	12		Ljubljana	97	100	103	103	103	103	104
rožena moka	5	12		nakladalna postaja	217	220	223	223	223	223	124
e) Apneni prah (samo vagonске pošiljatve)											
po najnižji dnevni ceni											

po najnižji dnevni ceni

Tomaževa žindra, 18% fosforne kisline po 130 Din za 100 kg. Vagonška dobava po dogovoru. Vsak % fosforne kisline po 6 Din več za 100 kg. Opozarjamo vse naročnike, da se ne moremo vezati na 18%no blago, ker moramo prevzeti žindro od tovarne le od 18—20%. Tovarne zamejajo blago dobavljati le po izpadu produkcije.

Cene za polvagonски odjem in kombinirane pošiljke raznih gnojil se odredajo od primera do primera. Pri odjemu gnojil na drobno, so cene primerno zvišane. Vse navedene cene veljajo do nadaljnjega ter se morejo po nabavnih stroških menjati. * Po dnevnih cenah.

Sadjarske in vrtnarske potrebščine.**a) Zatralsna sredstva proti boleznim in škodljivcem na sadnem drevju in vrtu.**

Arborin, sredstvo zoper drevesne škodljivce, zlasti kaparje, zimsko zalego listnih in krvavih uši itd., v steklenicah po 1½ kg po 20 Din, v ročkah po 3½ kg 50 Din; v sodih po 100 kg Din 10.— za kg, v posodi kupca pa Din 11.— za kg.

„Biljbran“ sredstvo zoper drevesne škodljivce, zlasti kaparje, zimsko zalego listnih uši in krvavih uši, v posodah po 100 kg Din 11.— za kg, v posodi kupca po Din 12.—.

„Hinsberg“ pasovi za lovljenje drevesnih škodljivcev, zavitek Din 27.—.

Arbocol papir, za napravo pasov v varstvo proti plezajočim mrčesom po deblu, v zavitkih približno 50 m 20 Din.

Arbocol lepilo za mazanje drevesnih pasov 250 g Din 14.50, 500 g Din 23.50, 1 kg Din 43.75.

Cepilna smola v škatlicah po ¼ kg 7 Din, ½ kg 13 Din, ¾ kg 25 Din.

Modra galica, — 5.50 Din, na drobno — vagonka naročila popust.

Zelenilo v zavitkih po 15 dkg Din 10.— ½ kg Din 25, 1 kg Din 50.

Žveplovoapnena brozga zoper različne glivične bolezni, zlasti kodravost na breskvah in plesnobi, proti kaparjem in pršicam ter grizlicam, za zimsko in poletno zatiranje Din 6 v steklenici za kg; podružnicam cene po dogovoru.

Garkon zoper rastlinske škodljivce 15 Din.

Solbar, zavitki po 1 kg 27 Din, po 5 kg 26.50 Din za kg.

Kvasila (mušji les), izborna sredstvo za zatiranje raznih uši in grizočega mrčesa na sobnih in vrtnih rastlinah, zavitek Din 5.—.

Tobačni izvleček v sodih po približno 200 kg po 5 Din kg, na drobno v pločevinastih posodah 4½ kg 40 Din, v steklenicah 2 kg 15 Din, 1 kg 8 Din z embalažo vred. Po pošti se pošiljajo le pločevinaste posode.

Mazavo milo po 10 Din v posodi kupca.

Aphidon, sredstvo za pokončevanje listnih in krvave uši v posodi po 1 kg Din 50.—.

Nosprasen, zavitki po 5 kg Din 24 za 1 kg, 1 kg Din 30.

Nosprasil, zavitki po 5 kg 39 Din za kg, 1 kg 45 Din.

Zello-pasta proti voluharjem Din 15.50, zrnje proti mišim Din 8 za zavitek.

Strlininova pšenica proti mišim po 25 g Din 4.—, po 50 g Din 6.—.

b) Sadjarsko in vrtnarsko orodje.

Najboljši cepilni noži Kunde-jevi, pripravljeni za vse načine cepljenja sadnega drevja, komad 40—102 Din.

Prvovrstni vrtni noži trdke Kunde-Dresden (obrezači), komad od 42 do 58 Din.

Brusni kamni za Kundejeve nože, za člane po 30 in 46 Din, za nečlane 31 in 48 Din.

Navadne drevesne škarje za obrezovanje sadnega drevja od 20 do 42 Din.

Drevesne škarje za obrezovanje vrhov, rezanje cepičev in goseničnih gnezd po 20, 50, 175 in 210 Din.

Drevesne škarje Kunde za obrezovanje visokega drevja od 45 do 190 Din.

Peresa za škarje, domače, 0.75 Din za komad.

Peresa za škarje, Kunde, 1.75 Din za komad.

Škarje za striženje mej ali vrzeli 65, 120 in 125 Din.

Drevesne žage od 40 do 90 Din.

Žični koški za varstvo pred zajcem komad 8 Din.

Drevesne ščetilnice (krtače) za čiščenje mahu in lišaja z debel in vej na starem drevju, za člane male 20, 22, velike 40 Din.

Strgulje za drevje, za strganje stare skorje na drevju po 25 in 35 Din.

Sadni obirači po 15 in 44 Din.

Pasti za voluharje 8 Din, cevke po 13 Din.

Lopate za štihanje, navadne, za člane 15 in 24 Din, za nečlane 16 in 25 Din.

Lopate za štihanje, Kunde, za člane 60 Din, za nečlane 63 Din.

Lopate za nakladanje (zajemalke) po 18 in 24 Din.

Grablje, železne, 10—16 zob, za člane po 11, 14, 17 in 18 Din, za nečlane vsake grablje 1 Din dražje.

Grablje na valj, 5 in 10 zob, 80 Din.

Vile, železne, s tremi roglji po 14 Din, s štirimi po 15 Din.

Vilaste lopate Kunde za rahljanje zemlje, za člane po 100 Din, za nečlane 105 Din.

Vile, garantirane, s tremi roglji 23 Din, s štirimi 28 Din.

Vrtno zalivalke „Jajag“ 31 155 Din, 101 160 Din, 121 180 Din, 141 200 Din, 161 215 Din.

Motike sejalne, za člane komad 45 Din, za nečlane 47 Din.

c) Škropilnice za sadno drevje in vrtove.

Ročna škropilnica „Nova“, 1½ l vsebine 175 Din, „Dresdensia“ ¼ l 55 Din, ½ l 65 Din.

Samodelna nahrbtna škropilnica A. H. 20, trdke Nechvile po 1300 Din z bambusovo cevjo vred; **Vega**, francoski sistem, po 1340 Din.

Samodelne nahrbtnne škropilnice Kovina: 16 l Din 1250.— z bambusovo cevjo vred.

Prevozna škropilnica za sadno drevje in hmelj „Vindex“, ročno prevozna z 5 m gumijevimi cevmi, 2 podaljška po 75 cm in patentnim razpršilnikom z eno cevjo po Din 2500.—.

Kultivatorji (ročni Kunde), po Din 24.—, 28.—, 32.—, 37.—.

Razpršilniki „Flick“ za visoko drevje po 110 Din komad.

Razpršilnik „Kovina“ po 35 Din.

Vinogradniške in kletarske potrebščine.**a) Zatralsna sredstva proti boleznim in škodljivcem na vinski trti.**

Modra galica, 5.50 Din, na drobno; za vagonko naročilo veljajo posebne cene.

Žveplo, dvojno vtilirano po 3.75 Din za kg.

Salolidin (antiklor natrijev tiosulfat), vreče po 100 kg po 6.30 Din za kg, v manjših količinah po 6.50 Din za kg.

Uranila zelenilo, v zavitkih po 15 dkg 10 Din, ½ kg 25 Din, 1 kg 50 Din.

b) Škropilnice in razni predmeti.

Rafija, liče po 13 Din kg.

Trtne škropilnice, bakrene, original Vermorel 440 Din, original Austria 440 Din, Jubila 480 Din.

Potrebščine k škropilnicam: Kolenca po 10 Din, dvojni razpršilnik 60 Din, prehodna pipa s cedilom Nechvile 90 Din, razpršilnik „Plick“ spodnji 40 Din, navadni razpršilnik, kapica 10 Din, igla 6 Din.

Gumijeve cevi za škropilnice 10×3 po 13 Din, 13×3 po 16 Din.

Gumijeve kroglice po 2.50 Din.

Gumijeve plošče po 10 Din za komad.

Gumijevi trakovi: Reithoffer Din 140; Rekord Din 120.

Žveplalniki, ročni, po 80 Din za komad.

c) Kletarske potrebščine.

Azbest Clarit za čiščenje vina po 80 Din za kg.

Eponit za čiščenje vina po 45 Din za kg.

Kalimetabisulfat 10 dkg 4 Din, 1 kg 27 Din.

Žveplovi trakovi na azbestu po 16 Din za kg.

Tanin ali čreslovina popolnoma čisti, brez tujega okusa in duha za čiščenje in boljšo ohranitev vina, 5 dkg 40 Din, 10 dkg 60 Din, ¼ kg 120 Din.

Želatina, najboljše kakovosti za čiščenje vina (za odpravo zopernega duha, motnosti itd.) 5 dkg 20 Din, 10 dkg 40 Din, ¼ kg 80 Din, 1 kg 320 Din.

Kalijeva lužnina za določanje kisline v moštih, vinu in brezalkoholnih pijačah, ¼ l 20 Din, ½ l 35 Din, 1 l 65 Din, brez steklenice.

Kipelne vehe, steklene, velike po 75.— Din.

Kipelne vehe loščene velike 20 Din, male 15 Din.

Ebulioskop Maligaud, uradno preskušen, 680 dinarjev.

Vinske in sadne stiskalnice z vsebino 100 litrov 1650 Din.

Sadni mlin Weiss 2500 Din.

Sadni mlin Č. 1200 Din.

Živinorejski in mlekarski predmeti.

a) Živinorejski predmeti.

Telečji napajalniki po 80.— Din.

Gumijevi seski za napajalnike, za člane po 24 Din, za nečlane po 25 Din.

b) Mlekarske potrebščine.

Posnemalnik Vega E za 75 l po 1200 Din; F2 za 140 l 1700 Din.

„Baltic“ posnemalnik D3 za 130 l, s podstavkom 1800 Din.

Posnemalnik „Milena“ 35 litrov po Din 860.—, 45 litrov po Din 980.—, 60 litrov po Din 1100.—.

Obročki za posnemalnike, mali po 5 Din, veliki po 10 Din.

Pinje, št. 1 za 5 l po 620 Din, št. 2 za 10 l po 750 Din.

Laktodensimeter (za določanje gostote mleka po profesorju Gerberju) 40 Din.

Sirišče, dansko, originalno Hansenovo, v prahu (iz Kodanja), v škatljicah po 25 g 14 Din, 50 g 26 Din, 250 g 110 Din, 500 g 210 Din.

Brzoparilnik Alfa, s pocinkanim kotlom, 80 literski po 2060 Din, 200 literski po 3350 Din.

c) Živinozdravniški predmeti.

Živinozdravniški predmeti (češki izdelek):

Požiralnikove cevi, za teleta 70 Din, za goved za člane 255 Din, za nečlane pa 260 Din.

Trokarji za teleta, za člane 45 Din, za nečlane 48 Din; za goved za člane po 50 Din, za nečlane 53 Din.

Irigatorji, kompletni (po 3 l), za člane po 70 Din, za nečlane 75 Din, (po 2 l) 65 Din, za nečlane 70 Din.

Škarje za obrezovanje parkljev, za člane po 200 Din, za nečlane 205 Din.

Zaustavljači, ponikljani, 60 Din.

Mlečni katetri po 7 Din.

Obroči za bike, navadni za člane 15 Din, za nečlane po 16 Din.

Toplometri za merjenje vročine, za člane po 25 Din, za nečlane 26 Din, odnosno za člane 30 Din in nečlane 31 Din.

d) Perutninarški predmeti.

Znamke za perutnino, celoloidne, po 0.30 Din za komad, aluminijaste s številkamaj po 0.75 Din za komad, ušesne znamke za živino po 1.50 Din za komad.

Aparat za kapunjenje Din 265.

Tehlnica za jajca, za člane 55 Din, za nečlane 60 Din.

Poljedelsko orodje in stroji.

a) Plugi in plužni deli.

Sackovi plugi in plužni deli: D9SS po 1200 Din, D8MN po 1100 Din, D7MN po 1060 Din, D6MNR 860 Din, D5MNR 760 Din, D6X po 760 Din, B6E 760 Din, E6WN 760 Din.

Obračevalni plug, NW7 po Din 1550.

Dvobrazdni plug, lahki ZRB6 po 1100 Din.

Glave: D9SS po 380 Din, D6 po 260 Din, D8MN po 400 Din, D8SS po 350 Din, D6MN 270 Din, URB za lesene pluge 150 Din, dvobrazdni SUN 420 Din, obračevalna HNW5 in 7 po 470 Din, ospalna DHUN 480 Din.

Lemeži za D7 po 35 Din, za D6 po 30 Din, za obračalne pluge po 35 Din.

Plazi za D6 in D7 po 30 Din za komad.

Črtala za D7 in D6 po 30 Din za komad.

Deske, Sack za D8MN po 140 Din, D7MN po 100 Din.

Plužna s peresnim podzemeljskim rahljačem, sistem Bendhack, po 1200 Din.

Izruvač za krompir, sedemdelni, ostane za nečlane 340 Din.

Ospalnik DHUN po 750 Din, BHR po 380 Din.

b) Njivske brane.

Dvodelna 4b, široka 166, težka 62 kg, 700 Din.

c) Travniške brane.

Travniške brane z zvezdnimi členki: Z1 široka 1.50 m, težka 44 kg, 740 Din; Z2 široka 1.85 m,

težka 52 kg po 810 Din; Z3 široka 1.50 m, težka 50 kg po 800 Din;

z noži: N3, široka 1.80 m, težka 78 kg 1030 Din; N2, široka 1.50 m, težka 67 kg po 920 Din.

Kombinirana travniška in njivska brana KW1, dvodelna, široka 1.50 m, težka 60 kg po 600 Din, njivska brana KW2, široka 2.25 m, težka 88 kg, trodelna po 1000 Din.

Brane na krožnike SE 10L 3500 Din.

d) Planeti ali okopalniki.

Planet št. 8 — kot okopalnik, osipalnik in kultivator, globočina izpremenljiva, teža okoli 40 kg, 700 Din; štev 18 180 Din.

Glave za planet, komad po 150 Din,

e) Sejalni stroji.

Sejalni stroj Sack, 1.50 m širok, devetvrstni BETTA po 4500 Din; H9 po 2700 Din.

Pracnerjev sejalni stroj „Budučnost“, trinajstvrstni po 4500 Din, petnajstvrstni po 4800 Din.

Senior ročne sejalnice, H po 920 Din, L4 po 1150 Din.

f) Slamorenjnice.

Slamorenjnice Borek: VFSR12 z verigo po 2000 Din, Volga na pogon 3150 Din, 12 po 1750 Din, 10 col 1650 Din.

g) Gnojnične sesalke.

Sesalke Monachia (gnojne pumpe) 330 cm za člane po 850 Din, 360 cm po 860 Din, 390 cm po 900 Din, 420 cm po 930 Din, 450 cm po 950 Din, 290/420 cm po 1050 Din; za nečlane vsaka sesalka 20 Din dražje.

Sesalke, domači izdelek, v dolžini 3 m za člane 500 Din, 3.90 m 605 Din; za nečlane vsaka sesalka 20 Din dražje.

Sesalke, F450 za člane 1000 Din, za nečlane 1020 Din.

Sesalka „Kremžar“, dolžina 3 m za člane 1050 Din, 3.50 m po 1100 Din, 4 m 1150 Din; za nečlane vsaka sesalka 20 Din dražje.

Razpršilnik za gnojnične sode po 95 Din.

Ježekove gnojnične sesalke, 350 cm za člane 950 Din, 370 cm 1000 Din, 400 cm 1000 Din, 450 cm 1050 Din; za nečlane vsaka sesalka 20 Din dražje.

h) Trijerji in čistilniki.

Trijerji (originalni Hedovi), II/2 po 3800 Din, V/2 po 6300 Din.

Žitočistilniki: „Č“ 1000 Din, „K“ 1350 Din, „E“ 1800 Din.

Sortator Banat 2200 Din.

i) Razni stroji in orodja.

Mlatilnice Paternoloner — na motorni pogon 1800 Din; na ročni pogon 2200 Din, na pogon na vitelj 2380 Din.

Benzin motorji Lorenz, 3—4 KS 7000 Din.

Kose, za člane 25 Din, za nečlane 26 Din.

Kosilnice, dvovprežne „Knotek“ s 16 in 18 zobmi 4300 Din.

Kolo za kosilnico (nosilno kolo za drog) 350 Din.

Odlagalna priprava pri kosilnici žita 650 Din.

Robkač za koruzo, mali ročni po 65 Din, EMR po 1000 Din.

Drobljač (šrotar) za oves EMO, po 1500 Din.

Brzoklepalnik „Stubai“ po 375 Din za kom.

Reporeznice, domače, male po 370 Din, velike po 700 Din.

Zahtevajte pri Vašem trgovcu „Naš čaj“!

„NOVOST“

V PREHRANI NAŠE DOBE JE:

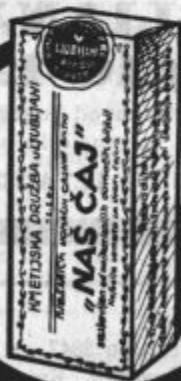
NAŠ ČAJ

Mešanica domačih čajnih rastlin!

Najboljši nadomestek za inozemske čaje!

Po odobrenju Ministrstva socijalne politike in narodnega zdravja v Beogradu z dne 11. maja 1935 l. S. br. 14.004 stavlja v promet:

KMETIJSKA DRUŽBA r. z. z o. z. V LJUBLJANI



Najstarejša kisarna v Sloveniji.

Proizvaja vse vrste
kisa: vinski kis iz
vina, estragon
kis za vlaganje,
špiritni kis.

Kis nudi po kon-
kurenčnih cenah
cenj. odjemalcem

Kisarna
Jos. Vodnik dediči
Ljubljana VII.

ŠTAMPILJE-ETIKETE



Anton ČERNE
GRAVEUR
LJUBLJANA

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadruga z
neomejeno zavezo v Ljubljani

Obreduje hranilne vloge po najvišji meri.

Ustanovljena 1881.

Stanje vlog nad 200.000.000.— Din.

Najuspešnejše sredstvo za rejo
domače živine je brezdvomno

MASTIN

ki pospešuje rast, odebelitev, in omastitev domače,
posebno klayne živine. — Jasen dokaz neprecenljive
vrednosti „MASTINA“ so brezštevila zahvalna pisma

Cena: 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din

Lekarna TRNKOCZY
LJUBLJANA, Mestni trg 4 (Zraven Rotovža)

Laneno olje, firnež, bar- ve, lake, kit, lan. tropine

ter vse v to stroko spadajoče blago prvovrstne
kakovosti po solidnih cenah in točni postrežbi,
najugodnejše kupite pri domačem podjetju

MEDIC-ZANKL

tovarne olja, lakov in barv
družba z o. z., lastnik FRANJO MEDIC

Centrala v Ljubljani, podružnice v Ma-
riboru in Novem Sadu. — Tovarne
v Ljubljani, Medvodah in Domžalah

J. BLASNIKA NASL.

Univerzitetna tiskarna

LITOGRAFIJA OFFSETTISK KARTONAŽA
ZALOŽNIŠTVO VELIKE PRATIKE
VREČICE ZA SEMENA

LJUBLJANA
Breg 10-12

Najstarejši grafični zavod Jugoslavije
Izvršuje vse tiskovine najceneje in najsolidnejše

USTANOVLJENA LETA 1828

Vi želite modern v najnovejši obliki izdelan
klobuk, oglejte si zalogo klobu-
kov in čepic brezobvezno
v trgovini pri:

Sprejemajo
se popravila! **Mirko Bogataj**
Ljubljana, Stari trg 14

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

Kmetski hranilni in posojilni dom

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
V LJUBLJANI, TAVČARJEVA (SODNA) ULICA 1

Vloge na knjižice in tekoči račun sprejema proti najugodnejšemu obrestovanju — večje stalne vloge
po dogovoru. **Jamstvo za vse vloge** presega večkratno vrednost vlog. Strankam nudi brez-
plačno poštno položnice za nalaganje denarja. Vložne knjižice drugih zavodov sprejema v inkaso.
Posojila daje proti poroštvu, na vknjižbo in proti zastavi vrednostnih papirjev ter kredite v te-
kočem računu pod najugodnejšimi pogoji. **Oskrbuje:** Kavcije, inkase, srečke in vrednostne papirje.
Preskrbuje: Ceke in nakaznice (nakazila) na druga mesta. **Blagajniške ure:** Ob delavnikih od 8—12
1/2 in od 3—4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2 ure.

Telefon 2847.

Brzjavlj.: „Kmetski dom“.

Rač. pošt. hran. št. 14.257.

Žiro račun: Narodna banka

Podružnici v

Kamniku in Mariboru

Drago bodete prodali !

svoje sadje, ako ga zavarujete od različnih sadnih škodljivcev, ki Vam uničijo večji del pridelka, a tudi preostali del kazijo na zunaj in kvarijo od znotraj.

SCHELL

„BILJOBAN“

je danes najcenejše in najbolj uspešno sredstvo za pokončavanje škodljivcev. „Biljoban“ domači izdelek, je prva pri nas vpeljana oljnata emulzija, kakršne uporabljajo z najboljšim uspehom v Kaliforniji in drugih naprednih sadjarskih deželah. „Biljoban“ zanesljivo deluje že v razmernoma zelo blagi raztopini, ne škoduje sadnemu drevesu, niti zemljišču, kakor tudi različnim pridelkom okrog sadnega drevja. Ravno tako ne more poškodovati škropilca, niti dele škropilnice.

Brezplačne ilustrirane knjižice o zatiranju škodljivcev in letake z navodilom za uporabo „Biljobana“ zahtevajte pri „Kmetijski družbi“ ali pa pri tvrdki „Anglo-jugoslavensko petrolejsko d. d.“, Zagreb, Gajeva 5.

„Biljoban“ se dobi pri vseh skladiščih Kmetijske družbe.

Krize bo konec,

ko bodo domači denarni zavodi mogli zopet
dajati

nova posojila iz novih vlog

Zaupajte Vaš denar

Mestni hranilnici Ljubljanski

ki izplačuje nove vloge, vložene po l. 1933
neomejeno ter jih obrestuje po **4-5%**

Vloge nad Din 400.000.000
Rezerve Din 14.600.000

Najceneje se oblečete,

če kupite narejene moške in deške obleke ter
perilo domačega izdelka iz lastne tovarne
„TRIGLAV“

Josip Olup, Ljubljana
Stari trg 2, Pod trančo 1, Kolodvorska 8.

BRINJE, FIGE IN CVEBE za žganjekuho

ima na zalogi

A ŠARABON v Ljubljani.
Vzorci na razpolago.

Neizmerno škodo povzročajo našemu sadjarstvu

češpljin kapar, San Jose in krvava uš.

Zoper te škodljivce učinkuje povsem zanesljivo

APHIDON novo sredstvo za žimsko in letno škropljenje. Domač proizvod, zelo enostaven v uporabi, učinkuje dobro že v zelo blagih koncentracijah. Proti kaparjem 1½-2%-tna raztopina Aphidona. Proti krvavi uši 2%-tna raztopina Aphidona. V jeseni se zbera poljske miši na malih površinah (deteljistihih). Zato je jesen najprikladnejši čas za zatiranje poljskih miši.

ZELIO - zrna so najučinkovitejše in v večjih pakovanjih zelo ceneno sredstvo za zatiranje poljskih miši.

ZELIO - pasta je najsigurnejše sredstvo za zatiranje podgan in voluharja.

Strokovna navodila daje „JUGEFA“ k. d. Oddelek za zaščito rastlin, Zagreb,
Preradov čeva 16.

Ta in druga sredstva se dobe pri: Kmetijski družbi v Ljubljani, Celju, Mariboru in Murski Soboti,

*Topli** in

UDOBNI

69.-

Za stranac



89.-

Za sprehod



89.-

*Za vsako
priliko*



Tri vrste
čevljev za
dame, iz
delanih
iz toplega
meltona
z volneno
podlogo z
gumijasti-
mi ali us-
njenimi
podplati.

Rata